

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi, nr.22-24, Sector 1, cod 011948, București

Telefon: +(40) 21.3078.818; Fax: +(40) 21.3078.875

Website: www.curteadeconturi.ro, E-mail: rei@rcc.ro

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 2961 / NV / 29.03.2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 2110CP din 04.04.2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Nr. 1/2224/2017
14.04.2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului deputat Nicolae-Liviu Dragnea

Președintele Camerei Deputaților

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT

Nr. 590 din 04.04.2017

SG - pt. BP

DSI - pt. BP
Iulian

În temeiul prevederilor art.4 alin.3 și ale art.40 din Legea nr.94/1992, privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată, vă transmitem alăturat, în vederea examinării, **S I N T E Z A** Raportului de audit „Performanța activității de cercetare fundamentală și aplicativă în domeniile agriculturii în perioada 2009 - 2016” aprobată de către Plenul Curții de Conturi întrunit în ședința din data de 16.03.2017 și postată pe Site-ul public al Curții de Conturi.

Acțiunea de audit al performanței a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României la **Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”** - instituție autonomă, apolitică, de drept public și de utilitate publică, cu personalitate juridică, de consacrare științifică și de cercetare fundamentală și aplicativă în domeniile agriculturii și ale ramurilor componente ale acesteia - în conformitate cu standardele proprii de audit elaborate în baza standardelor internaționale și a vizat perioada 2009-2016.

Obiectivul principal al acțiunii de audit a fost a fost confirmarea / infirmarea faptului că Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” a reușit - susținută sau nu de către factorul guvernamental și de către un management adecvat - să-și realizeze în mod adecvat menirea pentru care a fost înființată și pentru care funcționează.

Concluziile Curții de Conturi

➤ Factorul politic și cel guvernamental nu au acordat, efectiv și eficace, atenția și sprijinul necesare pentru consolidarea și dezvoltarea sistemului de cercetare - dezvoltare agricolă, poziționare care datează încă dinainte de anul 2002 și care a continuat și în perioada 2009 - 2016, după apariția Legii nr. 45/2009.

➤În perioada 2002-2009, acțiunea de destructurare a ASAS și a cercetării agricole s-a făcut prin reducerea dramatică a suprafețelor de teren aflate în circuitul cercetării agricole (diminuare cu cca 75%), atât prin hotărâri și ordonanțe ale Guvernului și prin legi, cât și urmare a reconstituirii dreptului de proprietate.

➤După apariția Legii nr.45/2009 - care a stabilit restricții asupra schimbării destinației suprafețelor de teren proprietate publică a statului indispensabile cercetării agricole - au apărut alte variante de blocare a activității ASAS, prin reducerea drastică a finanțării de la bugetul statului a activității unităților de cercetare-dezvoltare subordonate, ca urmare a unei poziții instituționale ambigue uneori, refractară alteori a MADR care a tergiversat, întârziat, refuzat, blocat inițierea, susținerea și adoptarea proiectelor de hotărâri ale Guvernului - propuse de către ASAS conform legii - pentru reorganizarea unităților de cercetare-dezvoltare subordonate ASAS, condiție a acordării subvențiilor de la bugetul statului.

➤Ca urmare, s-au produs bruiaje și disfuncționalități grave în sistemul cercetării agricole, cum ar fi: •diminuarea capacității de cercetare agricolă și nerealizarea obiectivelor stabilite •perturbări grave în funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare •suspendarea / abandonarea cercetărilor în domeniile unor specii vegetale și animale semnificative, cu riscul intrării în derivă genetică a acestora •orientarea activității de cercetare-dezvoltare către cea economică și comercială •formarea și acumularea de arierate către bugetele publice și către terți •ieșirea din sistem a cercetătorilor cu experiență și imposibilitatea înlocuirii acestora ș.a.

* ~ *

Atenția acordată de către Camera Deputaților analizării aspectelor conținute în prezenta sinteză, inclusiv cele referitoare la modificarea și completarea unor reglementări legale generale și specifice, precum și monitorizării modului în care Guvernul și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale se vor implica în implementarea recomandărilor formulate și în sprijinirea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, ar contribui într-un mod semnificativ la atingerea obiectivelor pentru care a fost inițiată și desfășurată acțiunea de audit al performanței și la diminuarea riscurilor și a vulnerabilităților identificate de către Curtea de Conturi.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei noastre considerații.

Nicolae Văcăroiu

Președintele Curții de Conturi a României

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL III

S I N T E Z A

R A P O R T U L U I D E A U D I T

„Performanța activității de cercetare fundamentală și
aplicativă în domeniile agriculturii
în perioada 2009 - 2016”

BUCUREȘTI
Martie 2017

CUPRINS

Capitolul I - PREZENTARE GENERALĂ	4
1.1 - Informații generale despre ASAS	4
1.2 - Informații generale despre acțiunea de audit	9
Capitolul II - PRINCIPALELE CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII	12
2.1 - Aspecte legislative și organizaționale	13
2.1.1 - Legislația de înființare și funcționare a ASAS	13
A. - Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea ASAS (...)	14
a.1 - Aplicarea prevederilor privind reorganizarea unităților de c-d	14
a.2 - Asigurarea finanțării ASAS și a unităților subordonate	15
a.3 - „Puncte slabe” ale Legii nr. 45/2009	20
a.4 - Neaplicarea prevederilor legale de către Agenția Domeniilor Statului	22
B. - Proiectul de modificare a Legii nr. 45/2009, inițiat în anul 2016	22
C. - Concluzii	25
2.1.2 - Organizarea și desfășurarea activității	26
A. - Unitatea de management pentru programe și proiecte de c-d (UMPP)	26
B. - Serviciul juridic, resurse-umane, salarizare	29
C. - Filialele teritoriale	33
D. - Compartimentul IT	34
E. - Corpul de control al președintelui ASAS	35
F. - Concluzii	37
2.2 - Cadrul procedural intern	38
2.2.1 - Proceduri generale referitoare la activitatea ASAS	38
(2.2.1) Concluzii	40
2.2.2 - Proceduri interne referitoare la prevenirea și combaterea corupției	40
A. - Aspecte generale	40
B. - Codul de conduită etică	41
C. - Concluzii	42
2.3 - Patrimoniul	43
(2.3) Concluzii	47
2.4 - Evaluarea sistemului de control intern/managerial	47
2.5 - Concluzii finale	48
Capitolul III - RECOMANDĂRILE AUDITULUI - Centralizare	51

DIAGrame

<i>Diagrama nr. 1 - Principalele resurse financiare de care a dispus ASAS și unitățile subordonate</i>	<i>7</i>
<i>Diagrama nr. 2 - Principalele categorii de cheltuieli ale centralei ASAS și ale unităților subordonate</i>	<i>8</i>
<i>Diagrama nr. 3 - Situația subvenționării de la buget a unităților subordonate, în perioada 2012-2016</i>	<i>17</i>
<i>Diagrama nr. 4 - Situația arieratelor către bugetele publice ale unităților subordonate ASAS</i>	<i>19</i>
<i>Diagrama nr. 5 - Situația dinamicii numărului personalului de cercetare</i>	<i>32</i>
<i>Diagrama nr. 6 - Dinamica suprafețelor de teren totale - tipuri de proprietate</i>	<i>44</i>

TABELE

<i>Tabelul nr.1 - Ciclurile de ameliorare pentru diverse plante de cultură</i>	<i>12</i>
<i>Tabelul nr.2 - Situația subvenționării de la buget a ASAS și a unităților subordonate</i>	<i>16</i>
<i>Tabelul nr.3 - Situația arieratelor către bugetele publice ale unităților subordonate ASAS</i>	<i>18</i>
<i>Tabelul nr.4 - Situația dinamicii numărului personalului de cercetare</i>	<i>31</i>
<i>Tabelul nr.5 - Dinamica suprafețelor de teren totale - tipuri de proprietate</i>	<i>43</i>
<i>Tabelul nr.6 - Situația terenurilor date în arendă</i>	<i>46</i>

S I N T E Z A

(1) Prezenta Sineză este destinată Parlamentului României, Președintelui României, Guvernului României și opiniei publice.

(2) Raportul de audit al performanței a cărui sinteză este prezentată în continuare, a fost întocmit în cadrul acțiunii de audit efectuată în temeiul prevederilor Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, conform Programului de activitate pe anul 2016 aprobat de către Plenul Curții de Conturi și în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

(3) Raportul de audit a fost conciliat în formă de proiect, a fost înregistrat la Academia de Științe Agricole și Silvici „Gheorghe Ionescu-Șișești” (ASAS) și a fost transmis la Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) pentru informare și pentru formularea unui punct de vedere asupra aspectelor cuprinse în raport și asupra recomandărilor formulate.

(4) În adresa de răspuns primită de la MADR sunt reamintite principalele cauze ale disfuncționalităților constatate de către Curtea de Conturi - în mare parte aceleași cu cele identificate și inserate în raportul de audit al performanței - precum și măsurile pe care ministerul intenționează să le implementeze pentru diminuarea/eliminarea acestor cauze și pentru continuarea/finalizarea aplicării prevederilor Legii nr.45/2009 privind organizarea și funcționarea ASAS și a sistemului de cercetare - dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare.

(5) **CAP. I – PREZENTARE GENERALĂ**

(6) **1.1 – Informații generale despre ASAS**

(7) *Informații de identificare*

(8) Academia de Științe Agricole și Silvici „Gheorghe Ionescu-Șișești” (ASAS) este forul național de consacrare academică și de coordonare a activității de cercetare științifică în domeniile agriculturii, silviculturii, acvaculturii, medicinei veterinare, industriei alimentare, dezvoltării rurale și protecției mediului.

(9) Academia este instituție autonomă, apolitică, de drept public și de utilitate publică, cu personalitate juridică, de consacrare științifică și de cercetare fundamentală și aplicativă în domeniile agriculturii și ale ramurilor componente ale acesteia, cu sediul în municipiul București, bd. Mărăști nr. 61, sectorul 1, și se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea ASAS și a sistemului de cercetare - dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare și cu ale Statutului propriu aprobat de către adunarea generală.

(10) Sistemul național de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, aflat în subordonarea/coordonarea ASAS, cuprinde •institute de cercetare științifică – dezvoltare tehnologică și inovare naționale și de ramură •stațiuni de cercetare – dezvoltare structurate pe specialități științifice ale domeniului agricol: știința solului, îmbunătățiri funciare, gospodărirea apelor și protecția mediului, cultura plantelor de câmp, horticultură, zootehnie, medicină veterinară, industria alimentară, mecanizarea agriculturii, economie agrară și dezvoltare rurală, silvicultură •baze experimentale •centre de excelență •centre de cercetări și laboratoare ș.a. - fiecare activitate științifică fiind coordonată de o secție științifică a ASAS, care asigură monitorizarea activităților unităților de cercetare dezvoltare și suportul de specialitate.

(11) În subordonarea/coordonarea ASAS au funcționat, în perioada 2009 -2016, între **92-95** de unități de cercetare - dezvoltare (denumite în continuare unități de c-d), unele aflate în subordinea academiei (**80-85** unități), altele în coordonare (**6** unități) și altele în coordonare științifică (**6-10** unități)

(12) În subordinea ASAS s-au aflat **68-69** de stațiuni de cercetare-dezvoltare (denumite în continuare stațiuni de c-d), **4** institute naționale și **12** institute de ramură, iar în coordonare s-au aflat **6** institute naționale.

(13) *Structura organizatorică*

(14) Structura organizatorică a centralei ASAS (centrală) a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1071/2009 (în conformitate cu art. 21 alin.2 din Legea nr. 45/2009).

(15) Denumirea, numărul și atribuțiile secțiilor științifice și ale celorlalte compartimente se stabilesc prin statutul și prin regulamentul de organizare și funcționare ale ASAS, aprobate de adunarea generală a ASAS și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(16) Structura organizatorică și funcțională a ASAS cuprinde secții și comisii științifice de specialitate; filiale; Direcția economică cu Serviciul buget-finanțe și Serviciul financiar-contabil; Serviciul juridic, resurse umane, salarizare; Serviciul de relații internaționale, informare publică și relații cu presa; Serviciul patrimoniu, investiții, achiziții și administrativ; Biroul audit public intern; Corpul de control al președintelui; Biblioteca ASAS, editura, publicații, IT; Unitatea de management pentru programe și proiecte de cercetare-dezvoltare.

(17) *Conducerea*

(18) Conducerea ASAS se exercită de către adunarea generală, care este forul suprem de conducere, de către prezidiul ASAS, de către biroul prezidiului și de către președinte.

(19) Adunarea generală este formată din membri titulari, membri corespondenți și din membri de onoare ai ASAS.

(20) Prezidiul este format din președinte, vicepreședinți, secretarul general al ASAS, președinții secțiilor științifice, președinții filialelor, ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale, ministrul mediului și președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, precum și din președintele Secției de științe agricole și silvice a Academiei

Române, președintele ASAS din mandatul anterior, rectorii universităților de științe agricole și medicină veterinară și un reprezentant al organizațiilor profesionale ale producătorilor și procesatorilor din agricultură și silvicultură.

(21) Biroul prezidiului este format din președintele, vicepreședinții, secretarul general ai ASAS și, prin rotație, un președinte de secție și asigură conducerea operativă a ASAS.

(22) Președintele ASAS conduce întreaga activitatea a Academiei pe baza hotărârilor adunării generale și ale prezidiului, fiind ordonator secundar de credite.

(23) Președintele ASAS, vicepreședinții și secretarul general se aleg de către adunarea generală pentru un mandat de 4 ani și pot fi realeși, consecutiv, o singură dată, funcția de președinte fiind asimilată funcției de demnitate publică și retribuită la nivelul funcției de secretar de stat, iar funcțiile de vicepreședinți și secretar general fiind asimilate și retribuite corespunzător funcției de subsecretar de stat.

(24) **Resursele umane**

(25) Structura organizatorică și numărul maxim de posturi ale ASAS se aprobă prin hotărâre a Guvernului, atribuțiile și răspunderile personalului din aparatul de lucru propriu al ASAS se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare (ROF) aprobat de către adunarea generală, iar salarizarea acestuia se face potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului din sectorul bugetar.

(26) **Obiectul de activitate**

(27) Principalele atribuții ale ASAS, stabilite prin Legea nr. 45/2009, sunt următoarele:

(28) ▪contribuie la fundamentarea direcțiilor de dezvoltare a agriculturii, silviculturii și mediului și a politicilor guvernamentale din domeniile sale de activitate;

(29) ▪participă la fundamentarea și elaborarea strategiilor de cercetare-dezvoltare-inovare din domeniile sale de activitate;

(30) ▪propune obiective, proiecte și teme de cercetare prioritare de interes național, cu finanțare de la bugetul de stat;

(31) ▪realizează prin unitățile proprii și/sau în colaborare proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare, atribuite în mod direct sau competițional, în condițiile legii;

(32) ▪colaborează în parteneriat cu instituțiile de învățământ superior la pregătirea prin masterat și doctorat a studenților și specialiștilor, în domeniile sale de competență științifică;

(33) ▪stabilește și declară speciile rare sau cele pe cale de dispariție și avizează, după caz, recoltarea și colectarea în scopuri comerciale a plantelor din flora spontană de pe suprafețe de teren proprietate publică și privată a statului, în vederea protejării speciilor rare sau pe cale de dispariție;

(34) **Finanțarea**

(35) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale activității ASAS și ale unităților subordonate se asigură din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul MADR.

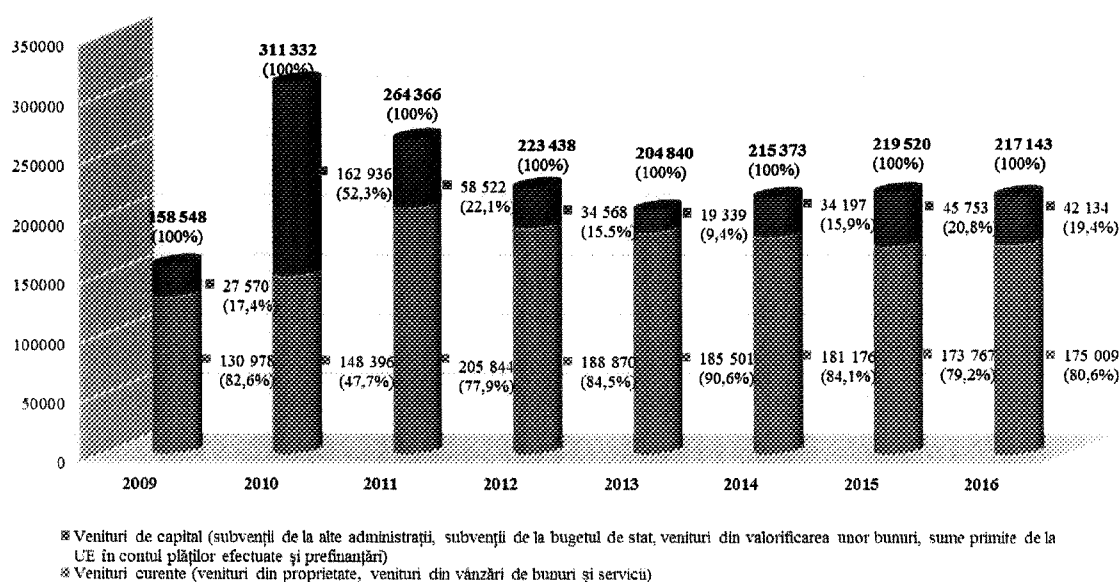
(36) **Analiza principalilor indicatori economico - financiari prezentați în conturile de execuție¹**

(37) **Venituri totale - la nivelul centralei ASAS și al unităților subordonate (consolidat)²**

(38) Resursele financiare anuale totale pe care ASAS împreună cu unitățile din subordine le-au avut la dispoziție, în perioada auditată, au fost cuprinse între un minim de **158 548** mii lei realizat în anul 2009 (cca **59,73%** din suma aprobată în BVC) și un maxim de **311332** mii lei realizat în anul 2010 (cca **68,58%** din suma aprobată în BVC).

(39) **Diagrama nr.1**

Principalele resurse financiare de care a dispus ASAS și unitățile subordonate
- mii lei -

Sursa: ASAS

(40) **Principalele surse de venituri** realizate în perioada auditată de către centrala ASAS împreună cu unitățile din subordine și raportate prin BVC au fost următoarele:

(41) ▪ **Venituri curente** (venituri din proprietate, venituri din vânzări de bunuri și servicii) - cuprinse între un minim de **130 978** mii lei în anul 2009 (cca. **82,61%** din veniturile totale) și un maxim de **205 844** mii lei în anul 2011 (cca. **77,86%** din veniturile totale).

(42) ▪ **Venituri de capital** (subvenții de la alte administrații, subvenții de la bugetul de stat, venituri din valorificarea unor bunuri, sume primite de la UE în contul plăților efectuate și pre-finanțări) – cuprinse între un minim de **19 339** mii lei în anul 2013 (cca. **9,44%** din veniturile totale) și un maxim de **162 936** mii lei în anul 2010 (cca. **52,33%** din veniturile totale realizate).

¹ Perioada 2009 - 2016

² Nu au fost luate în considerare și solduri finale ale anilor precedenți, înregistrate la nivelul unităților subordonate, care s-au raportat în anii următori - reieșite din datele puse la dispoziție de către ASAS

(43) **Concluzie:**

(44) Veniturile totale realizate de către ASAS și unitățile din subordine s-au situat sub nivelul prevăzut prin BVC, ponderea cea mai însemnată în totalul venituri fiind, de regulă, aceea a veniturilor curente (venituri proprii) constituite din venituri din proprietate și venituri din vânzări de bunuri și servicii, acestea reprezentând principala sursă de finanțare pentru unitățile din subordinea ASAS.

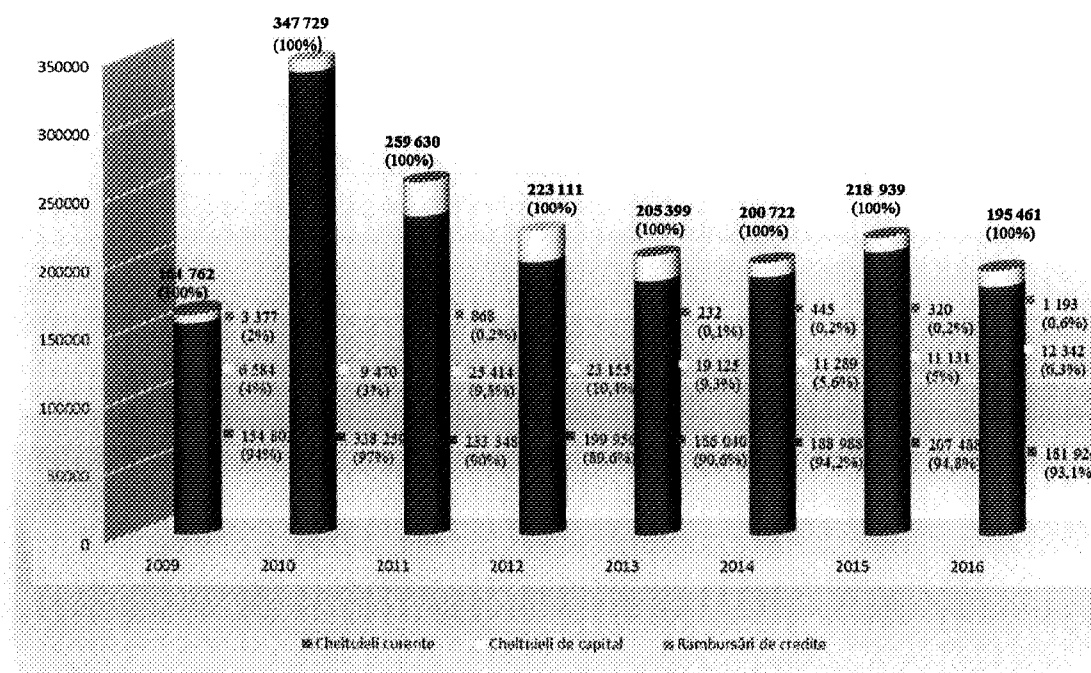
(45) **Cheltuieli totale -La nivelul centralei ASAS și al unităților subordonate (consolidat)**

(46) Cheltuielile anuale totale (plăți efectuate) ale centralei ASAS și ale unităților subordonate au fost cuprinse între un minim de **164 762** mii lei, în anul 2009, și un maxim de **347 729** mii lei, în anul 2010.

(47) **Diagrama nr. 2**

Principalele categorii de cheltuieli ale centralei ASAS și ale unităților subordonate

- mii lei -

Sursa: ASAS

(48) **Principalele categorii de cheltuieli** (plăți efectuate) din perioada auditată, la nivelul centralei ASAS și al unităților din subordine, raportate prin BVC, au fost următoarele:

(49) »**Cheltuieli curente** – valoarea cheltuielilor curente a fost cuprinsă între un minim de **154 801** mii lei în anul 2009 (cca. 94% din totalul plăților efectuate) și un maxim de **338 259** mii lei în anul 2010 (cca. 97% din totalul plăților efectuate), din care:

(50) ▪**cheltuielile de personal** - valoarea cheltuielilor (plăților efectuate) a fost cuprinsă între un minim de **55 765** mii lei în anul 2012 (cca **25%** din totalul plăților efectuate) și un maxim de **67 199** mii lei în anul 2010 (cca **19,33%** din totalul plăților efectuate).

(51) ▪**cheltuielile cu bunurile și serviciile** - valoarea cheltuielilor a fost cuprinsă între un minim de **88 993** mii lei în anul 2009 (cca **54%** din totalul plăților) și un maxim de **123.337** mii lei în anul 2013 (cca **55,28%** din totalul plăților).

(52) ▪ *alte transferuri* – reprezentând indemnizațiile membrilor ASAS și arierate achitate către bugetele publice, conform OUG nr. 103/2010, valoarea acestora a fost cuprinsă între un minim de **4 245** mii lei în anul 2009 (cca **2,57%** din totalul plăților) și un maxim de **159 815** mii lei (cca **45,96%** din totalul plăților).

(53) ▪ *proiecte FEN* – în anii 2014 și 2015 au fost efectuate plăți pentru proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile (FEN) în sumă de **18 077** mii lei în anul 2014 (cca **9 %** din totalul plăților) și **33 648** mii lei în anul 2015 (cca **15,37%** din totalul plăților).

»*Cheltuieli de capital* - valoarea cheltuielilor de capital (plăților efectuate) a fost cuprinsă între un minim de **6 584** mii lei în anul 2009 (cca **4%** din totalul plăților) și un maxim de **25 414** mii lei în anul 2011 (cca **9,79%** din totalul plăților).

»*Rambursări de credite* - valoarea plăților efectuate, reprezentând rambursări de credite, a fost cuprinsă între un minim de **232** mii lei în anul 2013 (cca **0,1%** din totalul plăților efectuate) și un maxim de **3 377** mii lei în anul 2009 (cca **2%** din totalul plăților).

(54) ***Concluzie:***

(55) Ponderea cea mai importantă în totalul cheltuielilor centralei ASAS și unităților din subordine a fost reprezentată de cheltuielile curente, iar în cadrul acestei categorii de cheltuieli cea mai mare pondere au avut-o cheltuielile cu bunuri și servicii, cuprinse între un minim de **31,8%** în anul 2010 și un maxim de **55,9%** în anul 2013.

(56) ***1.2 – Informații generale despre acțiunea de audit***

(57) ***Mandatul legal***

(58) Inițierea și desfășurarea prezentei acțiuni de audit al performanței au la bază mandatul legal conferit de prevederile art.140 din Constituția României și de cele ale art.1 și art.28 din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.

(59) ***Legislația în domeniu***

(60) Principalele acte normative care reglementează activitatea ASAS sunt următoarele:

(61) •Legea nr. 290/15.05.2002, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare – dezvoltare din domeniile agriculturii, industriei alimentare și a Academia de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești”

(62) •Legea nr. 45/2009, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea ASAS și a sistemului de cercetare - dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare

(63) •HG nr. 1071/2009 privind aprobarea structurii organizatorice și a parcului auto ale Academia de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești”

(64) •HG nr. 217/2007 privind aprobarea Strategiei Naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru perioada 2007-2013

(65) •HG nr. 929/2014 privind aprobarea Strategiei Naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020

(66) ***Principalele riscuri identificate***

(67) Principalele riscuri identificate, specifice domeniului auditat și entității auditate, sunt următoarele:

(68) •nu au fost aplicate prevederile Legii nr. 45/2009 referitoare la reorganizarea, prin hotărâri ale Guvernului, unităților de c-d din subordinea ASAS, astfel încât aceste unități nu au mai putut primi subvenții de la bugetul de stat pentru activitatea curentă și de investiții, funcționând în permanență cu un deficit major de finanțare

(69) •efectele subfinanțării: •diminuarea capacității de cercetare și nerealizarea obiectivelor stabilite •perturbări grave în funcționare •orientarea activității de c-d către cea economică și comercială •formarea de arierate către bugetele publice și către terți •ieșirea din sistem a cercetătorilor cu experiență și imposibilitatea înlocuirii acestora •dificultăți în promovarea și implementarea unui sistem managerial eficient și eficace ș.a.

(70) •unitatea de management pentru programe și proiecte de cercetare-dezvoltare (UMPP) - prevăzută în structura ASAS prin art.5 (1) din Legea nr.45/2009 - nu a funcționat decât o perioadă relativ scurtă

(71) •inexistența unei Strategii / politici de personal, nivel neatractiv al salarizării, posturi insuficiente / personal subdimensionat ș.a.

(72) •organizare și funcționare neadecvată a corpului de control al președintelui, cu atribuții importante stabilite prin ROF

(73) •preocupare minimală, insuficientă a conducerii ASAS pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern pentru realizarea unor atribuții / activități semnificative ale ASAS prevăzute în reglementările specifice, inclusiv a unui cadru procedural intern anticorupție

(74) •colaborare greoaie, infructuoasă cu MADR, la nivelul căruia nu a funcționat o structură de specialitate pe componenta cercetare științifică ș.a.

(75) ***Obiectivele auditului***

(76) ***Obiectivul principal*** al acțiunii de audit a fost confirmarea / infirmarea faptului că ASAS (centrala și unitățile aflate în subordine sau în coordonare) a reușit - susținută sau nu de către factorul guvernamental și de către un management adecvat - să-și realizeze în mod adecvat menirea pentru care a fost înființată și pentru care funcționează.

(77) ***Obiectivele specifice*** principale avute în vedere reies din întrebările de audit, astfel:

(78) •aspectele organizaționale sunt astfel definite, elaborate și aplicate încât să asigure realizarea performantă a obiectivelor ASAS stabilite legal?

(79) •cadrul legal existent a fost suficient, iar sursele și resursele reglementate au fost identificate și utilizate astfel încât să asigure și să susțină punerea în valoare a întregului potențial funcțional și de cercetare și realizarea performantă a obiectivelor legal stabilite?

- (80) ▪care au fost efectele, și ce impact au avut, neaplicării Legii nr. 45/2009 referitoare la reorganizarea unităților de c-d din subordinea ASAS?
- (81) ▪MADR a luat măsuri și s-a implicat adecvat, conform legii, pentru reorganizarea unităților de c-d, astfel încât acestea să poată primi subvenții de la bugetul de stat pentru activitatea curentă și de investiții?
- (82) ▪colaborarea dintre ASAS și MADR s-a desfășurat în limite instituționale normale, subordonate aceluiași valori și interese naționale privind sistemul de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare?
- (83) ▪activitatea ASAS s-a bazat pe o reglementare internă eficientă, pe proceduri formalizate și pe o cultură organizațională internă consolidată?
- (84) ▪suprafețele de teren din domeniul public al statului și din patrimoniul privat al ASAS, destinate / indispensabile cercetării, au fost asigurate și prezervate în mod adecvat?
- (85) ▪au fost aplicate în mod corect și complet prevederile OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial (...) și ale OSGG nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice?

(86)

CAP. II – PRINCIPALELE CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

(87)

Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea sunt activități creative cu rol fundamental în generarea și susținerea progresului tehnic în domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare, acvaculturii, protecției mediului și dezvoltării rurale.

(88)

Cercetarea-dezvoltarea-inovarea sunt activități care au ca scop generarea, gestionarea, valorificarea și implementarea rezultatelor cercetării științifice și ale dezvoltării tehnologice, în mod deosebit privind materialele biologice valoroase, tehnologiile de cultură vegetală, de creștere și îngrijire a animalelor, transformarea resurselor agricole în produse alimentare, utilizarea rațională și conservarea resurselor naturale ale agriculturii, silviculturii și mediului ambiant, dezvoltarea rurală, organizarea și managementul exploatațiilor agricole, alte tehnologii de exploatare și industrializare în domeniul agricol.

(89)

Existența pe teritoriul României a unei diversități de altitudine, eco-climatice, orografice (forme de relief) și pedologice (soluri), dispusă pe 4 zone și pe 12 domenii ecologice distinct diferențiate, influențează de o manieră semnificativă activitatea agricolă globală și forestieră și, implicit, cercetarea agricolă.

(90)

În general, punctele slabe ale unei zone ecologice, restricțiile legate de sol, precipitațiile, temperatura ș.a. devin obiective de interes major pentru cercetarea agricolă fundamentală și aplicativă, iar durata și ritmul protocoale experimentale, ale extinderii sau generalizării rezultatelor cercetării sunt caracteristice, în multe cazuri, unor cicluri lungi de activitate, ca de exemplu:

(91)

Tabel nr. 1

Ciclurile de ameliorare pentru diverse plante de cultură

Nr. crt.	Specia	Număr generații / ani pentru obținerea unui soi / soiurilor	Număr ani testare ecologică în rețeaua CDI specifică + testarea oficială	Număr generații / ani pentru înmulțirea seminței certificate	Număr ani de la inițializarea ciclului de ameliorare până la intrarea în producție a unui soi
0	1	2	3	4	5
1	Cereale de toamnă	5/7	3+3	5	17/19
2	Orez	5/7	3+3	5	17/19
3	Porumb + sorg	7/8	3+3	5	18/19
4	Cartof	5/7	3+3	5	17/19
5	Leguminoase pt. boabe	6	3+3	5	16
6	Floarea soarelui	8	3+3	5	19
7	Sfecla de zahăr și furajeră	10/12	3+3	8	24/26
8	Cânapă	5	3+3	5	16
9	In	8	3+3	5	19
10	Bumbac	7	3+3	5	18
11	Leguminoase furajere	5/7	3+3	5	16/18
12	Graminee furajere	5/7	3+3	5	16/18

Sursa: ASAS

(92) Totodată, creația varietăților din specii pomicole, viticole și silvice parcurge cicluri lungi sau foarte lungi de ameliorare, de peste 20 de ani, motiv pentru care soiurile/hibridii din aceste specii sunt create în arealele de maximă favorabilitate, iar testarea ecologică se efectuează și în alte zone ecologice în speranța că una sau mai multe forme ar putea să fie de interes productiv datorită adaptabilității.

(93) Totodată, în zonele ecologice cu particularități specifice majore și semnificative, este de preferat crearea varietăților în interiorul zonei ecologice, dat fiind faptul că utilizarea în alt spațiu/zonă ecologică poate manifesta „diferențe adaptive” în primii ani de testare care, de regulă, le poate elimina din „competiție”.

(94) Ca urmare, particularitățile cercetării agricole reprezintă factori obiectivi de influențare directă și semnificativă a activității ASAS și a unităților din sistemul său, a criteriilor și elementelor organizaționale și a necesarului de resurse materiale, umane și financiare - suprafețe de teren, caracterul indispensabil al acestora, numărul, calitatea și stabilitatea personalului, nivelul și predictibilitatea surselor și resurselor financiare ș.a.

(95) **2.1 - Aspecte legislative și organizaționale**

(96) În legătură cu aspectele legislative și organizaționale, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(97) *°Aspectele legislative și organizaționale au fost astfel definite, elaborate, aprobate și aplicate încât să asigure realizarea performantă a obiectivelor legale ale ASAS?*

(98) *°În ce măsură riscurile, vulnerabilitățile și disfuncționalitățile aferente aspectelor legislative și organizaționale au afectat atingerea Țintelor și realizarea obiectivelor?*

(99) **2.1.1 Legislația de înființare și funcționare a ASAS**

(100) În legătură cu aspectele privind legislația de înființare și funcționare, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(101) *°În ce măsură legislația de înființare, organizare și funcționare a ASAS a reglementat aspectele principale ale activității acesteia și a asigurat pârghiile necesare pentru realizarea în condiții de performanță a Țintelor și a obiectivelor legal stabilite?*

(102) *°Modalitatea în care a fost respectată și implementată Legea nr.45/2009 reflectă un interes și o implicare reale, la nivelul factorului guvernamental și al ASAS, în consolidarea și dezvoltarea cercetării științifice la nivelul real al potențialului existent?*

(103) *°Care au fost și ce impact au avut efectele neaplicării prevederilor legale referitoare la reorganizarea, prin hotărâri ale Guvernului inițiate de MADR la propunerea ASAS, a unităților de cercetare-dezvoltare subordonate acesteia (subfinanțare cauzată de imposibilitatea de subvenționare de la bugetul statului a unităților nereorganizate)?*

(104) Legislația de organizare și funcționare a ASAS ar fi trebuit să reprezinte un element esențial pentru derularea activității specifice și pentru creșterea contribuției cercetării științifice la dezvoltarea complexă, armonioasă și durabilă a agriculturii, silviculturii și ruralului românesc, în scopul împlinirii obiectivului național major de realizare a securității și autonomiei alimentare, precum și a siguranței alimentelor.

- (105) Pentru a putea constitui fundament al unei activități performante a ASAS, legislația de organizare și funcționare ar fi trebuit să îndeplinească cel puțin două condiții:
- (106) ▪să aibă un conținut coerent, cuprinzător, adecvat și armonizat cu legislația generală și specifică existentă;
- (107) ▪să fie asumată și aplicată în mod real, sincer și corect nu numai de către ASAS, ci și de către celelalte entități ale statului cu atribuții, competențe și responsabilități în domeniu și, cu precădere, de către MADR.
- (108) Principala reglementare legală privind organizarea și funcționarea ASAS a fost Legea nr. 45/2009 privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare care, în opinia auditului, nu se încadrează pe deplin în cele două condiții minimale amintite și, mai ales, în aceea a asumării și aplicării de către MADR.
- (109) (2.1.1) **A) - Legea nr. 45/2009** privind organizarea și funcționarea ASAS (...)
- (110) (2.1.1) **a.1) Aplicarea prevederilor privind reorganizarea unităților de c-d**
- (111) Unitățile de cercetare-dezvoltare din subordinea ASAS ar fi trebuit reorganizate ca instituții de drept public, cu personalitate juridică, prin hotărâre a Guvernului inițiată de către MADR la propunerea ASAS, conform art. 28 (3); (8) din lege.
- (112) Cu toate că termenul pentru această operațiune era de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii și, cu toate că, ASAS a transmis ministerului numeroase și repetate proiecte de hotărâri pentru reorganizarea acestor unități, în aproape 7 ani de zile de la termenul fixat de lege au fost reorganizate numai 3 unități, dintr-un total de cca 81-85 (3,5%).
- (113) ASAS nu a reușit, cu toate că a insistat în permanență, să convingă și să determine factorul guvernamental (MADR, MFP, Guvern ș.a.) la o acțiune concertată pentru găsirea unor soluții eficace pentru eliminarea aspectelor practice neclare în legătură cu realitatea suprafețelor de teren aflate în administrarea unităților subordonate ASAS care urmau a fi reorganizate - aspecte invocate adesea de către MFP și MADR pentru respingerea / „întoarcerea” proiectelor de hotărâri ale Guvernului de reorganizare a unităților elaborate de către ASAS și aflate pe circuitul de avizare.
- (114) Pe lângă gravitatea nerespectării și neaplicării în sine a unor prevederi exprese ale unei legi, s-a produs o subfinanțare cronică a unităților de c-d ca urmare a neacordării subvențiilor de la bugetul de stat (complementar veniturilor proprii, conform art. 35 din lege), motivată tocmai de lipsa reorganizării acestora.
- (115) Urmare a demersurilor și a insistențelor repetate ale ASAS, făcute la toate nivelurile administrației centrale de stat, s-a reușit o completare a Legii nr. 45/2009 în sensul că, prin pct. 27 al art. I din Legea nr. 72/2011, a fost introdus alin. (3) al art.36 - **„Finanțarea de la bugetul de stat a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică din subordinea ASAS, prevăzută la art. 35, nu este condiționată de reorganizarea acestora prin hotărâre a Guvernului”**.

(116) Cu toate acestea, lipsa implicării și a voinței politice pentru salvarea domeniului cercetării agricole s-a manifestat atât prin faptul că, în următorii doi ani, subvenționarea s-a făcut cu mult sub necesarul fundamentat, cât și prin faptul că acestei prevederi legale favorabile i-au fost anulate efectele, începând cu anul 2013, când prin legile bugetare anuale s-a prevăzut că unitățile de c-d pot beneficia de sume de la bugetul de stat **numai după parcurgerea procedurilor în domeniul ajutorului de stat** - proceduri pentru demararea și parcurgerea cărora nu s-a manifestat suficientă preocupare, implicare și acțiune din partea MADR și a Guvernului.

(117) În aceste condiții, ASAS a făcut demersuri repetate pentru inițierea, promovarea și susținerea schemelor de ajutor de stat pentru unitățile de c-d, dar aceste demersuri nu au avut ecou și niciun efect în soluționarea crizei.

(118) Este de reținut și faptul că în cei aproape 7 ani de când a expirat termenul de reorganizare a unităților de c-d subordonate ASAS, nimeni dintre cei care au avut responsabilități legale în acest sens nu a răspuns pentru nerespectarea termenelor stabilite de Legea nr. 45/2009, chiar dacă la art.56 (3) este prevăzut că „*Nerespectarea termenelor prevăzute în prezenta lege atrage răspunderea disciplinară, civilă și penală, după caz, a persoanelor vinovate*”.

(119) **(2.1.1) a.2) Asigurarea finanțării ASAS și a unităților subordonate**

(120) Organizarea și funcționarea ASAS și a unităților de c-d subordonate, implicit a cercetării agricole, au fost marcate în mod direct și negativ de faptul că în asigurarea finanțării de către stat a unităților de c-d, prin subvenții, așa cum prevedea Legea nr. 45/2009, au apărut disfuncționalități majore cauzate de neaplicarea prevederilor legale privind reorganizarea acestor unități ca instituții de drept public, cu personalitate juridică, prin hotărâre a Guvernului inițiată de către MADR la propunerea ASAS - condiție pentru acordarea subvențiilor de la bugetul de stat.

(121) Efectul principal al lipsei reorganizării unităților de c-d a fost nesubvenționarea acestora de la bugetul statului și, ca urmare, o subfinanțare cronică a activității lor, cu implicații negative majore asupra activității și performanței unităților de c-d și a cercetării agricole, astfel:

(122) ▪imposibilitatea asigurării resurselor materiale și a celor financiare destinate funcționării unităților de c-d și de continuitate a activității acestora - care au cauzat perturbări grave în funcționare, diminuarea activității și a capacității de cercetare și nerealizarea integrală și performantă a tuturor obiectivelor ASAS și ale unităților subordonate, stabilite de Legea nr. 45/2009;

(123) ▪suspendarea / abandonarea cercetărilor în domeniile unor specii vegetale și animale - leguminoasele pentru boabe, plante medicinale și aromatice, ciuperci, legume rare ș.a., respectiv rase locale în derivă genetică de păsări de curte (rațe, găște, curci, bibilici), găini din rasa locală Gât Golaș de Transilvania, porci din rasele locale Mangalița, Bazna, bovine din rasele Pinzgau de Transilvania, Dorna, Roșia dobrogeană, Sura de stepă ș.a., animale de blană, animale domestice și semi-domestice cu producții mixte (iepure, nutrii), viermi de mătase, cabaline ș.a.m.d.;

(124) ▪abaterea atenției managementului ASAS și al unităților subordonate de la țintele și obiectivele cercetării spre obiective strict economice și comerciale, administrative, de finanțare, de salarizare ș.a. - adică spre un regim de funcționare „de avarie” și spre identificarea și utilizarea unor variante „de supraviețuire”;

(125) ▪disfuncționalități și perturbări în asigurarea predictibilă a resurselor adecvate și necesare efectuării lucrărilor pe toată durata ciclurilor specifice ale cercetării și aplicarea unor variante de organizare și de lucru (tip fundație, de exemplu) pentru obținerea de venituri proprii necesare finanțării la limită a unor activități sensibile;

(126) ▪formarea de arierate către bugetele publice și către terți, și blocarea accesului la proiectele finanțate din fonduri europene ca urmare a datoriilor acumulate;

(127) ▪imposibilitatea motivării suficiente a cercetătorilor pentru menținerea lor în sistem, precum și imposibilitatea înlocuirii acestora prin specialiști tineri - inclusiv riscul plecării cercetătorilor, către entități concurente, cu materialul biologic generat de activitatea de cercetare din unitățile subordonate ASAS ș.a.

(128) **Tabel nr. 2 Situația subvenționării de la buget a ASAS și a unităților subordonate**
- mii lei -

NR. CRT.	Anul	ASAS și unități subordonate	din care:			
	Indicator		ASAS		Unități subordonate	
			Total	%	Total	%
0	1	2	3	4=3/2*100	5	6=5/2*100
I	2009*					
1/1	Necesar	6 350	3 532	55,62	2 818	44,38
1/2	Realizat	5 313	2 495	46,96	2 818	53,04
1/3	% (1.2)/(1.1)	83,67	70,64	x	100,00	x
II	2010					
2/1	Necesar	162 936	8 600	5,28	154 336	94,72
2/2	Realizat	162 936	8 600	5,28	154 336	94,72
2/3	% (2.2)/(2.1)	100,00	100,00	x	100,00	x
III	2011					
3/1	Necesar	77 208	27 495	35,61	49 713	64,39
3/2	Realizat	58 523	8 810	15,05	49 713	84,95
3/3	% (3.2)/(3.1)	75,80	32,04	x	100,00	x
IV	2012					
4/1	Necesar	148 000	35 214	23,79	112 786	76,21
4/2	Realizat	34 568	15 999	46,28	18 569	53,72
4/3	% (4.2)/(4.1)	23,36	45,43	x	16,46	x
V	2013*					
5/1	Necesar	154 016	28 622	18,58	125 394	81,42
5/2	Realizat	19 340	16 290	84,23	3 050	15,77
5/3	%(5.2)/(5.1)	12,56	56,91	x	2,43	x
VI	2014					
6/1	Necesar	154 016	18 775	12,19	135 241	87,81
6/2	Realizat	14 265	12 783	89,61	1 482	10,39
6/3	% (6.2)/(6.1)	9,26	68,09	x	1,10	x
VII	2015					
7/1	Necesar	100 181	16 000	15,97	84 181	84,03
7/2	Realizat	19 453	15 384	79,08	4 069	20,92
7/3	% (7.2)/(7.1)	19,42	96,15	x	4,83	x
VIII	2016					
8/1	Necesar	154 054	15 608	10,13	138 446	89,87
8/2	Realizat	23 179	12 871	55,53	10 308	44,47
8/3	% (8.2)/(8.1)	15,05	82,46	x	7,45	x

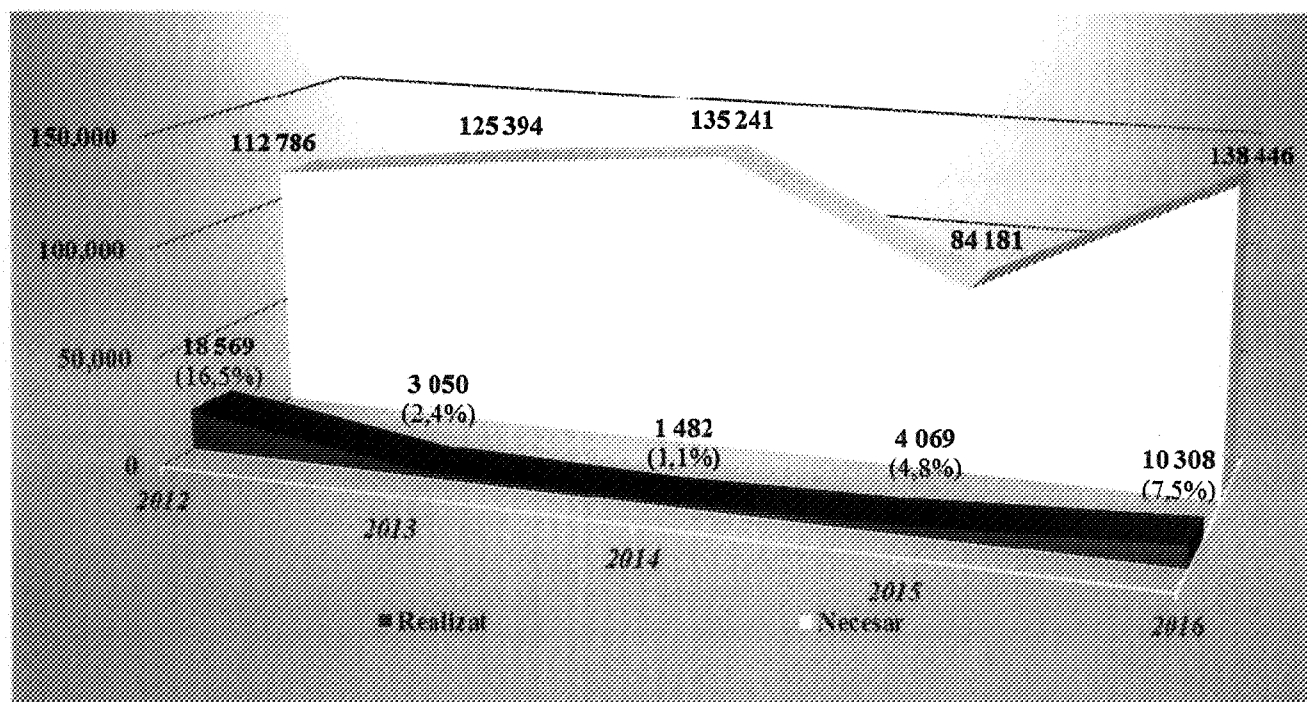
Sursa: ASAS

(129) Așa cum reiese din tabelul de mai sus, subvenționarea de la bugetul de stat s-a diminuat constant față de necesar, cu accente dramatice începând cu anul 2013 când, prin art.27 din Legea nr. 5/2013 a bugetului de stat, s-a prevăzut că activitățile unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică din domeniul agricol din subordinea ASAS și care nu au fost reorganizate conform art.28 din Legea nr. 45/2009 pot beneficia de sume alocate de la bugetul de stat **numai după parcurgerea procedurilor în domeniul ajutorului de stat**, în conformitate cu prevederile OUG nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007 (ulterior OUG nr. 77/2014) - prevedere care a fost prezentă și în legile bugetare ale anilor următori.

(130) **Diagrama nr. 3**

Situația subvenționării de la buget a unităților subordonate, în perioada 2012-2016

- mii lei -

Sursa: ASAS

(131) Începând cu anul 2013, subvenția primită de la bugetul statului de către unitățile de c-d a reprezentat procente puternic diminuate față de necesarul de subvenționat: **•anul 2013** (pe total 12,6%): 2,4% pentru unitățile subordonate și 56,9% pentru centrala ASAS **•anul 2014** (pe total 9,3%): 1,1% pentru unitățile subordonate și 68,1% pentru centrala ASAS **•anul 2015** (pe total 19,4%): 4,8% pentru unitățile subordonate și 96,2% pentru centrala ASAS **•anul 2016** (pe total 15,1%): 7,5% pentru unitățile subordonate și 82,5% pentru centrala ASAS.

(132) De asemenea, chiar și în anul 2012 - când subvenționarea a fost posibilă pentru unitățile nereorganizate, ca urmare a prevederilor Legii nr. 72/2011 (anularea acestei prevederi făcându-se abia în anul 2013 prin legea bugetului de stat, așa cum a fost expus mai sus) - activitatea unităților de c-d a fost subvenționată tot deficitar, mult sub necesar (16,5%).

(133) Acoperirea necesarului de subvenție pentru unitățile de c-d în anii 2010-2011, așa cum reiese din **tabelul nr. 2**, s-a datorat alocării de la bugetul de stat, la rectificările bugetare, unor sume destinate direct plății datoriilor cumulate de către aceste unități către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, astfel:

(134) •OUG nr. 103/2010 pentru rectificarea bugetului de stat pe anul 2010, art. 20 (1): „Din sumele aprobate în bugetul MADR pe anul 2010, la capitolul (...) **suma de 154.336,0 mii lei se repartizează de către acesta, în condițiile legii, pentru plată datoriilor unităților de cercetare-dezvoltare din subordonarea și/sau coordonarea ASAS către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate**”

(135) •OG nr. 10/2011 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2011 și unele măsuri financiare, art. 59: „Din sumele aprobate în bugetul MADR pe anul 2011, la capitolul 86.01 (...), **suma de 115.272 mii lei se repartizează de către acesta, în condițiile legii, ASAS pentru plată datoriilor unităților de cercetare-dezvoltare din subordonarea și/sau coordonarea acesteia**” - din cele 115 272 mii lei reglementate prin ordonanță, numai 29 258 mii lei au fost aprobate efectiv și au fost repartizate ASAS pentru plata datoriilor.

(136) Chiar dacă au fost alocate sume pentru plata datoriilor acumulate la bugetele publice, activitatea propriu-zisă a unităților de c-d a fost în continuare subfinanțată și au apărut aceleași efecte negative ca cele amintite, inclusiv formarea și creșterea continuă a datoriilor acestora către bugetele publice, inclusiv a accesoriilor aferente, precum și a celor către terți.

(137) **Tabel nr. 3 Situația arieratelor către bugetele publice ale unitățile subordonate ASAS**

- milioane lei -

Nr. crt	Anul	ARIERATE / „T” - total; „O” - obligații; „A” - accesorii														
		31-Dec			din care											
		Total	din care		Buget de stat			Asigurari sociale de stat			Asig sociale de sănătate			Bugete locale		
			O	A	T	O	A	T	O	A	T	O	A	T	O	A
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
I	2009	67,3	46,1	21,2	23,3	16,4	6,9	31,1	20,6	10,5	11,7	8,0	3,7	1,2	1,1	0,1
II	2010	26,7	8,4	18,3	14,3	3,7	10,6	7,9	2,3	5,6	2,7	0,9	1,8	1,8	1,5	0,3
III	2011	8,6	4,3	4,3	3,1	1,4	1,7	2,9	1,2	1,7	1,0	0,4	0,6	1,6	1,3	0,3
IV	2012	17,8	12,4	5,4	6,3	4,2	2,1	7,7	5,5	2,2	2,2	1,5	0,7	1,6	1,2	0,4
V	2013	30,4	20,5	9,9	11,6	7,3	4,3	13,3	9,2	4,1	3,7	2,6	1,1	1,8	1,4	0,4
VI	2014	36,0	24,9	11,1	12,9	8,5	4,4	16,3	11,6	4,7	4,9	3,4	1,5	1,9	1,4	0,5
VII	2015	51,7	36,1	15,6	18,9	13,2	5,7	23,4	16,2	7,2	7,5	5,4	2,1	1,9	1,3	0,6
VIII	2016	58,6	40,8	17,7	21,1	14,4	6,6	26,4	18,3	8,1	8,7	6,4	2,2	2,3	1,6	0,6

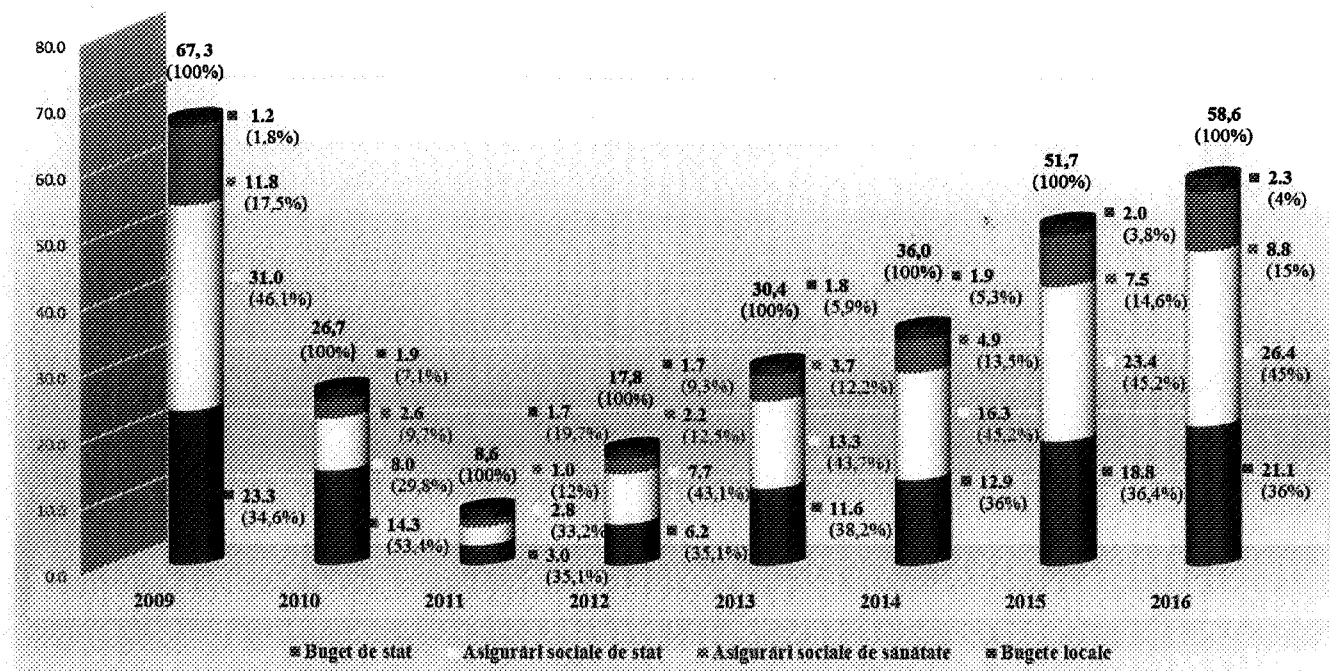
Sursa: ASAS

(138)

Diagrama nr. 4

Situația arieratelor către bugetele publice ale unitățile subordonate ASAS

- milioane lei -

Sursa: ASAS

(139)

Bugetele publice afectate au fost cele ale bugetului de stat, asigurărilor sociale de stat, asigurărilor sociale de sănătate și administrației publice locale, soldurile de final de an ale arieratelor totale (obligații și accesorii aferente bugetelor publice) fiind de: •**67,3 mil lei** în anul 2009 •**26,7 mil lei** în anul 2010 •**8,6 mil lei** în anul 2011 •**17,8 mil lei** în anul 2012 •**30,4 mil lei** în anul 2013 •**36,0 mil lei** în anul 2014 •**51,7 mil lei** în anul 2015 •**58,6 mil lei** în anul 2016.

(140)

Ponderea arieratelor către fiecare dintre bugetele respective, în total arierate către bugetele publice, a fost următoarea: •**bugetul de stat cca 35-53%** •**bugetul asigurărilor sociale de stat: cca 27-45%** •**bugetul asigurărilor sociale de sănătate cca 10-14%** •**bugetele locale cca 4-20%.**

(141)

Structura arieratelor (ponderea obligațiilor și a accesoriilor în totalul arieratelor) a fost următoarea: •**anul 2010:** obligații - cca 31%; accesorii - cca 69% •**anul 2011:** obligații - cca 49%; accesorii - cca 51% •**anul 2012:** obligații - cca 69%; accesorii - cca 31% •**anul 2013:** obligații - cca 68%; accesorii - cca 32% •**anul 2014:** obligații - cca 69%; accesorii - cca 31% •**anul 2015:** obligații - cca 70%; accesorii - cca 30% •**anul 2016:** obligații - cca 70%; accesorii - cca 30%

(142)

În ceea ce privește datoriile către terți, acestea s-au menținut la valori semnificative, dar relativ constante la finele fiecărui an, cuprinse între **19-24 mil lei**, cu ponderi ale datoriilor cuprinse între **92-96%** din total, și ale penalizărilor cuprinse între **4-8%** din total.

(143) (2.1.1)a.3) „Puncte slabe” ale Legii nr. 45/2009

(144) Legea nr. 45/2009 este o reglementare îndelung și responsabil elaborată, inclusiv prin contribuția unor membrii ASAS, unii aflați în funcții universitare sau de demnitate publică - ceea ce i-a dat un conținut relativ echilibrat și o armonizare între •diferite aspecte specifice organizării și funcționării sistemului de cercetare agricolă •aspecte specifice organizării, funcționării și conducerii unei academii •atribuții - competențe - responsabilități instituționale •între autonomie și finanțare ș.a.m.d.

(145) Disfuncționalitățile privind finanțarea de la bugetul statului a unităților de c-d subordonate ASAS - cauzată de lipsa de interes, de voință și de implicare a factorului guvernamental (cu precădere a MADR) în crearea condițiilor necesare reorganizării acestor unități ca instituții de drept public - a golit de substanță anumite prevederi ale legii și a creat un dezechilibru între diferitele aspecte reglementate de aceasta în așa măsură încât au devenit, în practică, adevărate „puncte slabe”, după cum urmează:

(146) **■autonomia** ASAS, prevăzută la art.3 (3) din lege: „ASAS este instituție autonomă, apolitică, de drept public și de utilitate publică (...)”, a fost „pusă între paranteze” câteva articole mai departe - și în condițiile unei deficitare colaborări instituționale cu MADR, dovedită de realitate și de practică - unde s-a prevăzut că „Președintele ASAS este **ordonator secundar de credite**” (art. 18 alin. 5) și că „Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale activității ASAS se asigură din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, **prin bugetul MADR**” (art. 11 alin. 1).

(147) Toate încercările, intervențiile și insistențele ASAS de a convinge factorii politici că statutul de ordonator principal de credite al președintelui ASAS ar fi esențial pentru afirmarea practică și consolidarea autonomiei ASAS au fost sortite eșecului, ca urmare a lipsei de susținere și chiar a opoziției MADR .

(148) Autonomia prevăzută de lege a fost lipsită de conținut în condițiile în care ASAS nu a putut să-și elaboreze și să-și susțină în mod independent propriul BVC, în care ASAS nu a avut inițiativă legislativă pe domeniul său de competență, depinzând de voința, interesul și implicarea MADR și în care subvenționarea nu s-a făcut direct din bugetul de stat ci indirect, prin bugetul MADR - verigă intermediară cu interese instituționale și informale uneori diferite de cele ale ASAS și ale cercetării agricole fundamentale și aplicative.

(149) Realitatea și practica au confirmat faptul că introducerea MADR - ca verigă intermediară în „ecuația finanțării” - a reprezentat o variantă perdantă pentru ASAS și pentru cercetarea agricolă - chiar dacă în mod formalizat și legal MADR era „responsabil cu politicile de guvernare în domeniul agricol”, având printre atribuțiile legale să „stabilească obiectivele de interes prioritar pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, în concordanță cu programul Guvernului, să fundamenteze strategiile și politicile de dezvoltare a producției agricole, silviculturii și industriei alimentare, pe care le finanțează din bugetul propriu, prin bugetul ASAS (...)” - art. 27 din lege.

(150) O autonomie reală și viabilă a ASAS ar fi trebuit să se bazeze pe un buget propriu aprobat direct de către Parlament și pe statutul de ordonator principal al președintelui

ASAS - așa cum era prevăzut în proiectul Legii nr. 45/2009 și cum a susținut în permanență ASAS.

(151) fiind definită prin lege ca „(...) forul național de consacrare academică și de coordonare a activității de cercetare științifică în domeniile agriculturii, silviculturii (...)”, ASAS și-a ales forurile de conducere - adunarea generală a membrilor academiei, prezidiul și biroul prezidiului, secretarul general și secretarii secțiilor științifice - pe criterii vizând, preponderent, calități, rezultate și performanțe științifice, mai puțin criterii de performanță managerială, administrativă, de gestionare a fondurilor publice sau de altă natură („Membrii ASAS sunt cetățeni români aleși dintre personalitățile recunoscute în țară și/sau în străinătate, care s-au distins prin realizări deosebite și contribuții la progresul științei și tehnologiei în domeniul agricol” - art.6 (3) din Statut).

(152) Situația reală generată de imposibilitatea asigurării resurselor de finanțare a activității unităților subordonate, ca urmare a neacordării subvențiilor de la bugetul de stat, a pus într-o situație inedită și incomodă forurile de conducere ale ASAS, astfel încât au fost nevoite, în multe situații, să își extindă preocupările, competențele și responsabilitățile dincolo de limitele științifice ale pregătirii, experienței și ale backgroundului personal, către identificarea și implementarea unor soluții/varianțe de „supraviețuire”, a unor surse de venituri proprii și a unor modalități de accesare indirectă a proiectelor de cercetare.

(153) Atribuțiile Prezidiului (art. 35 din Statut) privesc aproape în exclusivitate latura științifică și foarte puțin (lit. u și lit. v) aspectele apărute în practică referitoare la reorganizarea unităților, la finanțare, la performanța funcționării ASAS și a unităților din subordine, la asigurarea condițiilor pentru accesarea competițională a proiectelor de cercetare ș.a.

(154) La ședințele Prezidiului nu au participat în mod regulat membrii din afara ASAS, stabiliți de Legea nr. 45/2009 art. 17 (1), cum ar fi: ministrul agriculturii; ministrul mediului; președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS); rectorii universităților de științe agricole și medicină veterinară și un reprezentant al organizațiilor profesionale ale producătorilor și procesatorilor din agricultură și silvicultură.

(155) Șefii secțiilor științifice ale ASAS sunt aleși pe criterii de performanță științifică, nu au contract de muncă cu ASAS, nu sunt retribuiți pentru munca prestată în cadrul secțiilor, nu au fișa postului, nu au personal suficient în subordine, dar în schimb au atribuții de coordonare a activității unităților din competența secțiilor respective și de obținere a unor rezultate performante, în condițiile în care problema principală care s-a pus în permanență, ca urmare a subfinanțării, a fost aceea a continuității activității.

(156) Secretarii științifici ai secțiilor (un post la fiecare secție) sunt angajați prin concurs și salariați de către ASAS dar au mai mult atribuții administrative și de corespondență (art.22 din Statut și art.26 din ROF) decât pentru implementarea atribuțiilor secțiilor, pentru coordonarea, monitorizarea și cuantificarea rezultate activității unităților de c-d subordonate ASAS.

(157) (2.1.1)a.4) Neaplicarea prevederilor legale de către Agenția Domeniilor Statului

(158) Agenția Domeniilor Statului (ADS) avea obligații punctuale și exprese prevăzute în Legea nr. 45/2009 - obligații pe care nu le-a îndeplinit - în legătură cu preluarea de la ASAS a unităților de c-d din anexa nr. 6 la lege (art. 28 alin.7), respectiv încheierea de protocoale de predare - preluare cu unitățile de c-d nereorganizate conform Legii nr. 290/2002 (art. 55 alin.1), astfel:

(159) •(art. 28 alin.7) - „Unitățile de cercetare-dezvoltare prevăzute în anexa nr. 6 trec în subordinea ADS și se reorganizează ca societăți comerciale pe acțiuni cu capital integral de stat sau se desființează, după caz (...)”

(160) •(art. 55 alin. 1) - „ADS are obligația ca, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să încheie protocoale de predare-preluare a suprafețelor de teren cu unitățile de cercetare-dezvoltare nereorganizate ca instituții publice conform Legii nr.290/2002 privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agriculturii (...) și pentru completarea suprafețelor de teren indispensabile activității de cercetare-dezvoltare, prevăzute în anexele nr. 1-3 dacă acestea au fost diminuate”.

(161) ASAS nu a reușit, cu toate că a insistat în permanență și a făcut demersuri repetate, să convingă și să determine ADS să-și îndeplinească obligațiile legale, iar demersurile făcute către MADR au rămas fără finalitatea prevăzută de lege - ADS a funcționat în subordinea MADR până în anul 2014, conform art. 4 din Legea nr. 268/2001, ulterior în subordinea Guvernului și în coordonarea tehnică a ministrului agriculturii, conform art. 22 din Legea nr. 17/2014.

(162) Lipsa implicării și a voinței politice pentru aplicarea de către ADS a Legii nr. 45/2009, referitoare la încheierea protocoalelor prevăzute la art.55 (1), a făcut ca art. 55 (2), (3) din lege - care prevedeau amendă de 10 000 lei pentru fiecare zi de întârziere și pentru fiecare protocol neîncheiat la termenul prevăzut, amendă aplicabilă președintelui ADS, de către MFP, la sesizarea ASAS - să fie abrogat în anul 2011, prin Legea nr. 72/2011, pct. 38 al art. I, astfel încât nici în prezent, după aproape 7 ani, ADS nu și-a respectat obligațiile iar unitățile respective au continuat să se degradeze și să acumuleze datorii la bugetele publice și la terți.

(163) (2.1.1) B) - Proiectul de modificare a Legii nr. 45/2009, inițiat în anul 2016

(164) În anul 2016, Guvernul a inițiat, prin MADR, „Proiectul de lege privind unele măsuri de reorganizare a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, înființarea Agenției Naționale pentru Managementul Cercetării și Dezvoltării în Agricultură (ANMCDA), precum și modificarea Legii nr.45/2009 privind (...)”.

(165) Proiectul de lege propunea transformarea radicală a organizării și funcționării sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, prin:

(166) ▪reducerea atribuțiilor și competențelor ASAS doar asupra aspectelor științifice, aceasta fiind numai „for de consacrare științifică în domeniile agriculturii, silviculturii, acvaculturii, medicinei veterinare, industriei alimentare, dezvoltării rurale și protecției

mediului”; „instituție de drept public în coordonarea MADR”; finanțată „(...) din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul MADR” - (Titlul II art. 31);

(167) ▪înființarea Agenției Naționale pentru Managementul Cercetării și Dezvoltării Agricole (ANMCDA), instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea MADR, finanțată integral de la bugetul de stat prin bugetul MADR - prin preluarea activității de cercetare-dezvoltare, precum și a patrimoniului și personalului aferent acesteia de la ASAS, prin hotărâre a Guvernului inițiată de către MADR;

(168) ▪constituirea patrimoniului agenției prin preluarea elementelor de activ și de pasiv ale ASAS, aferente activității de cercetare-dezvoltare, prin hotărâre a Guvernului inițiată de către MADR;

(169) ▪trecerea unităților de c-d din domeniul agricol din subordinea ASAS, respectiv ADS, în subordinea ANMCDA, prin protocol de predare-primire;

(170) ▪reorganizarea unităților de c-d ca instituții publice, cu personalitate juridică, în subordinea ANMCDA, prin hotărâre a Guvernului inițiată de către MADR și preluarea în subordine a stațiunilor de c-d de către institutele de cercetare-dezvoltare;

(171) ▪efectuarea cadastrului și a intabulării bunurilor imobile deținute în administrare de către ANMCDA, MADR și unitățile de cercetare-dezvoltare, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii;

(172) ▪actualizarea datelor din evidența cantitativ-valorică a MADR și, împreună cu MFP, operarea modificărilor corespunzătoare în anexa nr. 3 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;

(173) ▪finanțarea activităților unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol integral din fonduri acordate de la bugetul de stat, prin bugetul MADR, respectiv ANMCDA;

(174) ▪constituirea ca venit la bugetul de stat a fondurilor unităților de c-d provenite din activitatea de c-d, cu excepția unui procent de maxim 10% destinat stimulării personalului;

(175) ▪ocuparea funcțiilor de director la unitățile de c-d prin concurs, pentru un mandat de 4 ani, cu posibilitatea candidaturii și a absolvenților cu studii superioare, cu sau fără grad științific, prin derogare de la prevederile Legii nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare.

(176) Acest proiect de lege, inițiat fără participarea reprezentanților ASAS, a generat îngrijorare, nemulțumire, contestare și o mobilizare generală la nivelul conducerii academiei și al membrilor acesteia.

(177) Punctul de vedere a ASAS, contrar acestui proiect de lege, conținând argumente fundamentate pe realitatea și experiența îndelungată în domeniul cercetării agricole, a fost cuprins în Rezoluția adunării generale a ASAS din data de 26.08.2016, rezoluție transmisă Guvernului, Parlamentului, MADR ș.a.

(178) Curtea de Conturi nu se va pronunța pro sau contra acestui proiect de lege inițiat de către MADR, dar își va afirma poziția față de anumite aspecte conținute, comparativ cu legea de bază (Legea nr. 45/2009) și cu modalitatea în care aceasta a fost respectată și

implementată timp de aproape 7 ani, precum și față de principalele cauze care au adus sistemul de cercetare agricolă în situația din prezent, astfel:

(179) •în expunerea de motive la lege, cât și într-o adresă a ministrului agriculturii către ASAS, din luna noiembrie 2016 - prin care se solicita un punct de vedere asupra proiectului de lege - este invocată situația dezastroasă a unităților de c-d, ca principală motivație pentru necesitatea schimbărilor propuse și se amintește și de cauza principală a acestei stări de fapt, și anume că unitățile de c-d din subordinea ASAS nu au primit subvenții de la bugetul de stat ca urmare a faptului că nu au fost reorganizate prin hotărâri ale Guvernului așa cum cerea Legea nr. 45/2009.

(180) Nu este reliefată în mod adecvat responsabilitatea pe care MADR a avut-o - și de care nu s-a achitat corespunzător - în inițierea și susținerea proiectelor de hotărâri ale Guvernului de reorganizare a unităților de c-d, așa cum cerea Legea nr. 45/2009, în respingerea amendamentelor la legile bugetului de stat prin care se anula o dispoziție favorabilă acordării subvențiilor pentru unitățile care nu fuseseră reorganizate și nici în inițierea procedurilor în domeniul ajutorului de stat prevăzute ca variantă alternativă pentru deblocarea finanțării de la bugetul statului.

(181) •în proiectul de lege, inițiatorul (MADR) prezumă că, după înființarea ANMCDA ca instituție publică în subordinea sa și, implicit, după preluarea în subordine a tuturor unităților de c-d, acesta (ministerul) se va implica cu bună credință și eficacitate în realizarea atribuțiilor legale, mare parte asemănătoare cu cele prevăzute în Legea nr. 45/2009 și de care acesta nu s-a achitat în mod corespunzător până acum;

(182) •este greu de înțeles de ce Guvernul nu a încercat să adoptate în timp, împreună cu ASAS, un program cu măsuri graduale și adecvate pentru susținerea și redresarea sistemului de cercetare-dezvoltare agricolă - în formatul de organizare și funcționare existent și stabilit prin Legea nr. 45/2009 - și a preferat să propună o schimbare radicală, pe un fond de criză profundă, care să însemne preluarea în subordine de către MADR a întregului sistem și transformarea unităților de c-d în instituții publice finanțate integral de la bugetul de stat.

(183) Așa cum cauza principală a deprecierei sistemului de cercetare-dezvoltare agricolă a fost precaritatea finanțării de la bugetul statului, tot așa și relansarea activității putea fi inițiată printr-o asigurare a finanțării ca urmare a aplicării unor măsuri alternative aflate la îndemâna Guvernului: •reorganizarea prin hotărâre a Guvernului a unităților și, implicit, acordarea subvențiilor de la bugetul de stat la nivelul necesarului •eliminarea din proiectul legilor bugetului de stat a prevederii prin care se anula subvenționarea unităților care nu fuseseră reorganizate (Legea nr.72/2011) și acordarea subvențiilor de la bugetul de stat la nivelul necesarului •parcurgerea procedurilor legale în domeniul ajutorului de stat ș.a.

(184) •din proiectul de lege reiese că destinațiile fondurilor de la bugetul de stat care vor fi alocate ANMCDA și unităților de c-d subordonate vor avea aceleași destinații pe care le-ar fi avut și subvențiile conform Legii nr. 45/2009, dacă acestea ar fi fost alocate, și anume: •cheltuieli cu personalul •cheltuieli curente și de capital, inclusiv cadastru și înscrierea în cartea funciară •cheltuieli pentru realizarea de investiții, dotări cu aparatură ș.a.;

(185) „prevederea din proiectul de lege cu privire la patrimoniul agenției care „(...) se constituie prin preluarea elementelor de activ și de pasiv ale ASAS, aferente activității de cercetare-dezvoltare, prin hotărâre a Guvernului inițiată de MADR” a creat confuzie și îngrijorare în legătură cu posibila preluare a patrimoniului privat al ASAS (având în vedere și punctele de vedere ale ministerelor și a altor instituții avizatoare conținând numeroase și semnificative observații, obiecții și solicitări de modificare și completare).

(186) (2.1.1) **C) - Concluzii**

(187) Legislația de bază privind organizarea și funcționarea ASAS și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare (Legea nr. 45/2009) a reglementat, în cea mai mare parte, aspectele principale ale activității precum și pârghiile principale pentru realizarea performanță a țințelor și a obiectivelor legal stabilite, reflectând voința Guvernului și a Parlamentului de la acea dată pentru consolidarea și dezvoltarea ASAS, a unităților de cercetare - dezvoltare și a cercetării agricole.

(188) Interesul, preocuparea și implicarea factorului guvernamental, cu precădere a MADR - în aplicarea prevederilor Legii nr. 45/2009 și, implicit, în susținerea ASAS și în consolidarea și dezvoltarea cercetării științifice la nivelul real al potențialului existent - au fost insuficiente și inadecvate.

(189) Această poziționare nefirească față de activitățile de cercetare - dezvoltare - inovare în domeniul agricol - care sunt „*activități creative cu rol fundamental în generarea și susținerea progresului tehnic în domeniile agriculturii (...)*” și care „*constituie prioritate națională susținută de stat*” - conform art. 1 (1), (2) din Legea nr. 45/2009 - a cauzat imposibilitatea finanțării de la bugetul de stat, prin subvenții prevăzute de lege, a unităților de cercetare - dezvoltare din subordinea ASAS, cu efecte negative majore asupra activității acestora, a bazei materiale necesare, a resurselor umane și, în final, a capacității creative și a performanțelor cercetării agricole românești.

(190) Cadrul legal pentru finanțarea activității de cercetare - dezvoltare, stabilit prin Legea nr. 45/2009, a fost suficient și echilibrat, dar a fost grav distorsionat și perturbat de lipsa de implicare și de solidaritate instituțională a factorului guvernamental, cu precădere a MADR, în aplicarea prevederilor Legii nr. 45/2009 și în realizarea propriilor atribuții legale cu privire la reorganizarea unităților de c-d subordonate ASAS, astfel încât acestea să poată primi subvenții de la bugetul de stat pentru desfășurarea activității curente, activități investiționale ș.a.

(191) Curtea de Conturi reține paradoxul situației în care **prin legile bugetare**, începând cu anul 2013, s-a blocat subvenționarea unităților de c-d care nu au fost reorganizate - fără a se identifica și aplica în practică măsurile necesare și legale de subvenționare în vederea evitării deprecierei acestora și evitării acumulării de datorii - **și tot prin legile bugetare** (anii 2010-2011) au fost găsite / alocate fonduri pentru plata datoriilor acumulate - dar numai după ce „răul” s-a produs, astfel încât sumele respective nu au putut fi folosite în sprijinul direct al activității propriu-zise a unităților de c-d, a redresării acestora și a

relansării cercetării agricole așa cum s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost alocate la timp.

(192) ASAS a insistat în mod repetat și a făcut multiple propuneri la MADR pentru inițierea și susținerea unor acte normative (mai ales a celor de reorganizare a unităților subordonate conform Legii nr. 45/2009), însă demersurile au rămas fără succes ca urmare a unei colaborări instituționale greoaie și infructuoase din partea ministerului, cauzată cel mai probabil atât de o permanentă tendință de „tutelă” asupra ASAS și de un refuz cvasigeneral de acceptare a autonomiei acesteia, cât și de faptul că structura de specialitate de la nivelul ministerului, pe componenta cercetare agricolă, nu a beneficiat de personal suficient de specializat, experimentat și informat în legătură cu specificul cercetării agricole.

(193) Este greu de acceptat și de explicat faptul că, timp de aproape 7 ani, factorul guvernamental a asistat indiferent, în pofida atenționărilor și a intervențiilor ASAS, la degradarea sectorului cercetării agricole, la distrugerea bazei materiale și genetice, la diminuarea resurselor naționale de creativitate, la umilirea membrilor academiei și a corpului profesional al cercetătorilor, la creșterea importurilor de produse ale cercetării și de produse agricole și, în final, la punerea sub semnul întrebării, pe termen lung, a securității și autonomiei alimentare naționale și a siguranței alimentelor.

(194) 3) √ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.1) A - B se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.1 -5)*

(195) **2.1.2 Organizarea și desfășurarea activității**

(196) În legătură cu aspectele privind organizarea și desfășurarea activității, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(197) *„Structurile organizaționale interne au fost organizate adecvat și le-au fost asigurate resursele necesare (organizaționale, de competență, financiare, umane, materiale ș.a.) la nivelul importanței și al volumului real de activitate pentru a putea susține activitatea specifică și a obține performanță la nivelul potențialului real?”*

(198) **(2.1.2) A) - Unitatea de management pentru programe și proiecte de c-d (UMPP)**

(199) Unitatea de management pentru programe și proiecte de c-d (UMPP) este o structură din cadrul ASAS, fără personalitate juridică, prevăzută de art.5 din Legea nr. 45/2009 - așa cum a fost modificat și completat de pct.3 al art. I din Legea nr. 72/2011 - care se autofinanțează din sumele alocate programelor și proiectelor pe care le gestionează, iar numărul de personal se stabilește prin ROF propriu aprobat de către prezidiul ASAS, în funcție de volumul lucrărilor, nefiind cuprins în numărul total de posturi pentru ASAS aprobat prin hotărâre a Guvernului.

(200) Introducerea UMPP ca structură a ASAS a fost făcută în contextul în care, prin Legea nr. 72/3.06.2011 de modificare și completare a Legii nr. 45/2009, s-a prevăzut că

³ *Recomandările au fost grupate la Cap. III - din considerente privind urmărirea centralizată a acestora*

ASAS „preia și gestionează de la MADR **Planul sectorial de cercetare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală, împreună cu fondurile aferente, care conține programe și proiecte de interes prioritar avizate de MADR**” - art.10 lit. r introdusă prin pct. 10 art. I din Legea nr. 72/2011.

(201) Ca urmare, prin OMADR nr.226/11.11.2011, ministrul agriculturii a delegat calitatea de ordonator principal de credite președintelui ASAS în vederea derulării planului sectorial de cercetare din domeniul agricol, iar prin Hotărârea nr. 22/2011 a biroului prezidiului ASAS, respectiv Hotărârea nr. 3/2011 a Prezidiului ASAS, a fost înființată UMPP în structura ASAS, fiind aprobat proiectul de ROF al UMPP.

(202) În mod greu de explicat, Guvernul a abrogat art.10 lit. r) din Legea nr. 45/2009, introdus în urmă cu doar 4 luni prin Legea nr.72/2011, și a reîntors la MADR „aprobarea și finanțarea **Planului sectorial de cercetare din domeniul agricol (...)**” - Art. III pct.1, respectiv articolul III punctul 4 din OUG nr. 89/10.10.2011 pentru abrogarea și modificarea unor acte normative. - revenirea Planului sectorial la MADR s-a făcut abia în anul 2013, prin OMADR nr. 448/2013, după aprobarea OUG nr.89/2011 prin Legea nr. 122/2013.

(203) Prin Statutul ASAS, art.27, cât și prin ROF ASAS, art. 44-48, au fost prevăzute pentru UMPP atribuții extinse, care depășeau cadrul strict al proiectelor din Planul sectorial, tocmai pentru a se da coerență, unitate și complementaritate cercetării derulate de unitățile de c-d subordonate ASAS și pentru a crește performanța întregii activități de cercetare.

(204) •**Statut - art.27:**

(205) (1)„UMPP gestionează fondurile alocate pentru cercetare - dezvoltare din programele și proiectele **proprii și ale unităților de c-d, programele naționale, proiectele de interes național strategic de lungă durată, europene sau internaționale, câștigate în sistem competițional sau atribuite în mod direct (...)**”

(206) (3)Finanțarea UMPP se face din fondurile pe care le gestionează, alocate programelor și proiectelor **conduse de aceasta, în limita a 3-5%**”

(207) •**ROF ASAS - art.44-48:**

(208) •UMPP este o unitate funcțională care asigură managementul integrat de proiect în conformitate cu prevederile acordului de finanțare, având drept scop realizarea obiectivelor proiectului cu maximă diligență și eficiență;

(209) •UMPP evaluează, gestionează și monitorizează în sistem competițional proiectele de cercetare-dezvoltare-inovare din cadrul programelor finanțate de la bugetul de stat sau din alte surse, și gestionează fondurile alocate prin ASAS destinate finanțării proiectelor de cercetare-dezvoltare;

(210) •în realizarea obiectului său de activitate, UMPP îndeplinește, în principal, următoarele atribuții (art.46):

(211) - acordă asistență în pregătirea și planificarea proiectelor în concordanță cu structura finanțării; realizează achizițiile de bunuri, servicii și lucrări și acordă asistență în implementarea proiectelor;

(212) - asigură gestiunea financiară a proiectelor conform procedurilor din acordurile de finanțare și contractelor de achiziție; asigurarea evidența financiar-contabilă a proiectului și a auditării conturilor acestuia; asigură relațiile funcționale cu instituțiile financiare și cu beneficiarii finali ai împrumuturilor ș.a.

(213) După ce Planul sectorial a fost preluat de către MADR, UMPP de la nivelul ASAS nu a mai avut activitate, chiar dacă nu a fost desființată în mod formal, iar personalul de specialitate a fost redistribuit în alte compartimente funcționale - motivația principală a dezactivării UMPP, așa după cum afirmă conducerea ASAS, a fost imposibilitatea susținerii financiare a activității acesteia în lipsa proiectelor din Planul sectorial.

(214) În ceea ce privește demersul MADR de a prelua de la ASAS coordonarea Planului sectorial, ASAS consideră că a fost o decizie discutabilă având în vedere că academia avea competența, calificarea și personalul adecvat gestionării acestuia în cele mai bune condiții, în timp ce, la nivelul ministerului, personalul implicat a fost subdimensionat și insuficient cunoscător al activității de cercetare.

(215) În practică, după preluarea Planului sectorial de către MADR, o serie de activități și etape legate de buna derulare a acestuia au acumulat întârzieri și disfuncții semnificative, conform celor susținute de către ASAS, mai ales sub aspectul calității procesului de monitorizare din punct de vedere științific și în legătură cu decontarea către unitățile de c-d a etapelor de predare parțiale sau finale ale proiectelor.

(216) Demersurile ASAS, insistente și argumentate, pentru revenirea Planului sectorial de la MADR - cu efecte directe și benefice asupra unităților de c-d subordonate și a cercetării agricole în general - au avut parte de înțelegerea și acceptul informal al unor factori de decizie din minister și, în același timp, de refuzul formal, sistematic al acestuia.

(217) Curtea de Conturi consideră că dezactivarea în fapt a UMPP - chiar dacă a fost luată sub presiunea subfinanțării - nu a fost o decizie care să favorizeze activitatea ASAS și a unităților subordonate și nici să consolideze și să dezvolte performanța cercetării agricole, iar prin atribuțiile formalizate pe care le avea, UMPP ar fi putut să adauge plus valoare la specializarea și la experiența membrilor academiei aleși în conducerea ASAS și a secțiilor științifice, precum și ale conducerilor unităților subordonate, în domenii specifice managementului de proiect; pregătirii, planificării și implementării proiectelor; gestiunii economico-financiare; evaluării, gestionării și monitorizării în sistem competițional a proiectelor ș.a.

(218) UMPP ar fi putut avea un rol semnificativ în activitatea ASAS și a unităților subordonate și ar fi putut acoperi competent o serie de obiective, activități și sarcini asemănătoare cu cele ale Agenției Naționale pentru Managementul Cercetării și Dezvoltării în Agricultură (ANMCDA) - entitate propusă a se înființa prin proiectul de modificare a Legii nr. 45/2009 din anul 2016.

(219) √ *Principalele recomandări formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.2) A se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.6 - 7)*

(220) (2.1.2) **B) - Serviciul juridic, resurse-umane, salarizare**

(221) Efectuarea în timpul auditului a unei analize SWOT (Strengths; Weaknesses; Opportunities; Threats - „puncte tari”; „puncte slabe”; „oportunități”; „amenințări”) asupra organizării și funcționării unor structuri funcționale din centrala ASAS, a reliefat o serie de aspecte privind acest serviciu multidisciplinar, asupra cărora ar fi necesar să se aplice anumite revizui și măsuri în vederea creșterii nivelului de performanță.

(222) Principalele aspecte care privesc „*Serviciul juridic, resurse-umane, salarizare*” sunt următoarele:

(223) ***Puncte tari***

(224) ▪independența față de celelalte structuri prin subordonare directă la președintele ASAS;

(225) ▪personal calificat, cunoscător al problemelor cu care se confrunta unitățile de c-d subordonate, disciplinat, dispus la dezvoltare profesională, cu abilități de lucru în echipă și capabilitate de utilizare a programelor informatice;

(226) ▪dotare cu programe informatice specifice care permit fluidizarea și simplificarea activității în obținerea unor informații și rapoarte în timp real (salarizare; evidență contracte; evidență dosare instanță ș.a.) ;

(227) ▪evidența în dinamică a suprafețelor de teren din domeniul public și privat al statului aflate în administrarea unităților de c-d;

(228) ***Puncte slabe***

(229) ▪structură multidisciplinară, cu obiect de activitate / atribuții specifice fiecărui compartiment dar care, în multe cazuri, pot fi în contradicție;

(230) ▪în practică, chiar dacă este subordonat președintelui, coordonează și activitatea „*compartimentului patrimoniu*” din cadrul „*Serviciul patrimoniu, investiții, achiziții și administrativ*” aflat în subordinea secretarului general;

(231) ▪compartimentul juridic avizează pentru legalitate numai la cererea conducerii/președintelui (art. 41 alin.1 din ROF) - ceea ce poate genera riscuri de apariție a unor ilegalități (eroare / intenție) și poate favoriza evitarea avizului de legalitate de către conducere și/sau eschiva de răspundere a compartimentului juridic - în general, astfel de precizări / clauze sunt specifice contractelor de asistență juridică încheiate cu firme specializate, în condițiile „*externalizării*” activității juridice.

(232) ▪dificultăți de comunicare internă în relația cu unitățile subordonate unde există penurie de personal dar și o anumită rezistentă la schimbare, inclusiv în ceea ce privește nivelul de pregătire pentru utilizarea IT

(233) ▪relația deficitară, consumatoare de timp, cu MADR, ADS, MFP sau alte instituții centrale în ceea ce privește aplicarea Legii nr.45/2009 (corespondență, acțiuni

judecătorești în vederea obligării autorităților centrale ale statului de a pune în aplicare prevederile Legii nr. 45/2009 ș.a.)

(234) **Resursele umane** au reprezentat și reprezintă și în prezent un domeniu în care au existat aspecte nerezolvate și/sau nereglementate pe deplin, în sensul asigurării premiselor necesare unei funcționări eficiente și eficace a ASAS și a unităților subordonate:

(235) •la nivelul ASAS nu a fost conștientizată importanța existenței unui cadru strategic de dezvoltare a resurselor umane și, ca urmare, nu a fost elaborată, aprobată și implementată o Strategie pe termen scurt, mediu și lung pentru domeniul resurselor umane, care să sintetizeze și să structureze necesarul de personal, pe categorii și calificări, să prevadă modalități concrete de atragere și recrutare a personalului cu pregătire adecvată, precum și obiectivele și modalitățile de asigurare a motivării și stabilității acestuia;

(236) •personalul a fost insuficient, iar nivelul de salarizare neatractiv ceea ce a făcut ca salarizarea să fie un aspect sensibil în atragerea, motivarea și stabilitatea personalului bine pregătit, atât cel științific cât și cel suport, în vederea realizării atribuțiilor stabilite pentru ASAS și pentru unitățile de c-d.

(237) În acest context, la nivelul ASAS nu s-a reușit aplicarea măsurilor specifice prevăzute în Legea nr. 45/2009 de atragere, de cointeresare și de menținere a specialiștilor în activitatea de cercetare:

(238) „Art. 44:

(239) (1) *Absolvenții de învățământ superior și mediu care se încadrează în unitățile de cercetare-dezvoltare beneficiază de o **primă de instalare de până la 5 salarii medii pe economie**, care se suportă din venituri proprii (...)*”

(240) (2) *Personalul cu studii superioare care își desfășoară activitatea în cadrul unităților și instituțiilor publice de cercetare-dezvoltare agricolă poate primi în folosință, pe durata contractului individual de muncă, până la **1000 m²** de teren agricol din terenul aflat în administrarea acestor unități*”

(241) Motivele și argumentele principale ale conducerii ASAS pentru neaplicarea acestor prevederi de atragere, cointeresare și menținere a specialiștilor în sistem au fost că, la nivelul ASAS și al unităților subordonate, nu au fost identificate soluțiile practice pentru aplicarea lor - cu toate că tendința generală a fost de diminuare permanentă, semnificativă și îngrijorătoare a specialiștilor din sistem, cauzată și de subfinanțarea cronică a unităților de c-d.

(242)

Tabel nr. 4 Situația dinamicii numărului personalului de cercetare

Nr. crt.	Anul (31 XII)	Total personal (ASAS + unități subordonate)	din care:			Personal unități subordonate			
			(4) Cercetători	%	Alt personal	Total	din care:		
							Cercetători	%	Alt personal
0	1	2	3	4=3/2 *100	5	6	7	8=7/6 *100	9
I	2009	5 627	1 048	18,62	4 579	5 590	1 044	18,68	4 546
II	2010	3 538	491	13,88	3 047	3 497	484	13,84	3 013
2.1	%2009	62,88	46,85	x	66,54	62,56	46,36	x	66,28
III	2011	3 755	670	17,84	3 085	3 712	663	17,86	3 049
3.1	%2009	66,73	63,93	x	67,37	66,40	63,51	x	67,07
IV	2012	3 407	623	18,29	2 784	3 363	616	18,32	2 747
4.1	%2009	60,55	59,45	x	60,80	60,16	59,00	x	60,43
V	2013	3 365	620	18,42	2 745	3 322	613	18,45	2 709
5.1	%2009	59,8	59,16	x	59,95	59,43	58,72	x	59,59
VI	2014	2 539	445	17,53	2 094	2 489	437	17,56	2 052
6.1	%2009	45,12	42	x	45,73	44,53	41,86	x	45,14
VII	2015	2 622	497	18,95	2 125	2 574	490	19,04	2 084
7.1	%2009	46,60	47,42	x	46,41	46,05	46,93	x	45,84
VIII	2016	2 474	467	18,88	2 007	2 424	459	18,94	1 965
8.1	%2009	43,97	44,56	x	43,83	43,36	43,97	x	43,22

Sursa: ASAS

(243)

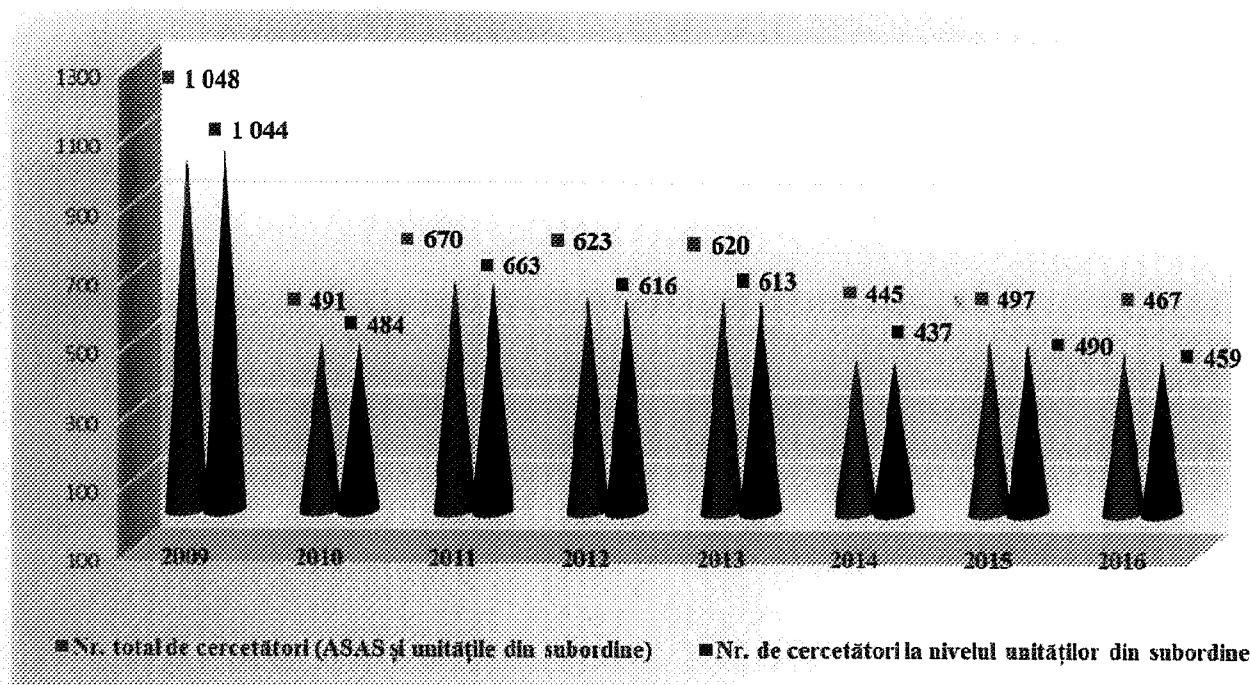
Așa cum reiese din tabelul și din diagramă, numărul total al cercetătorilor de la nivelul ASAS și al unităților subordonate a scăzut continuu și dramatic, an de an, astfel încât, dintr-un total de **1 048** cercetători în anul 2009 (**1 044** la nivelul unităților de c-d subordonate) s-a ajuns la **467** de cercetători în anul 2016 (**459** la nivelul unităților subordonate), reprezentând **44,6%** față de 2009, respectiv **43,97%** la nivelul unităților subordonate.

⁴ Cercetători: Cercetători științifici CS I; CS II; CS III; CS; Neatestați (pers. cu studii superioare)

(244)

Diagrama nr. 5

Situația dinamicii numărului personalului de cercetare

(245)

•drepturile și obligațiile directorilor unităților de c-d subordonate ASAS, numiți de către președintele ASAS în urma validării concursurilor, trebuiau stabilite prin contractul de management încheiat cu președintele ASAS, contract care să cuprindă și indicatori de performanță - conform art. 41 (4) din Legea nr. 45/2009 (introdus prin pct.28 al art. I din Legea nr. 72/2011 și art.38 lit. h, respectiv art.14 lit. h din Statut ASAS, respectiv ROF ASAS.

(246)

În realitate, președintele ASAS nu a reușit să încheie contractele de management cu directorii unităților de c-d subordonate și să stabilească indicatorii de performanță aferenți, atât cei economici cât și cei științifici - așa cum prevedeau reglementările legale, Statutul și ROF ASAS - ca urmare a diferențelor de opinie apărute în legătură cu conținutul acestor indicatori, raportat la situația economico-financiară deficitară a unităților de c-d în contextul lipsei de finanțare de la bugetul statului.

(247)

Curtea de Conturi reține că - cel puțin în ultima perioadă în care finanțarea unităților de c-d a fost grav afectată de lipsa subvențiilor de la buget, cu efecte directe în acumularea semnificativă de arierate, în degradarea continuă a bazei materiale și în diminuarea numărului de cercetători - contractele de management ar fi devenit instrumente relativ redundante iar stabilirea unor indicatori de performanță semnificativi și fezabili și a unor obligații reale, care să fie în corelație cu realitatea de fapt, ar fi fost un demers care cu greu ar fi putut evita formalismul și lipsa de viabilitate.

(248)

Cu toate acestea, Curtea de Conturi consideră că președintele ASAS nu ar fi trebuit să ignore, timp de aproape 5 ani, prevederile din lege și din Statutul și ROF ASAS și să nu încheie, ca o condiție a numirii pe post a directorilor unităților subordonate, contractele de management conținând drepturile și obligațiile acestora, precum și indicatorii de performanță aferenți, chiar și într-o formă minimală a acestora - sau ar fi trebuit să facă

demersurile necesare pentru modificarea prevederii legale respective care obliga la încheierea acestor contracte și la stabilirea indicatorilor de performanță.

(249) Această situație de fapt a creat premisele afectării autorității președintelui și a conducerii ASAS în coordonarea activității unităților subordonate, imposibilității evaluării activității și a rezultatelor manageriale ale directorilor, apariției unor situații de insubordonare sau de refuz de colaborare față de conducerea ASAS, respectiv față de compartimentele funcționale din centrala ASAS.

(250) ✓ *Principalele recomandări formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.2) B se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.8 - 11)*

(251) (2.1.2) C) - Filialele teritoriale

(252) Filialele teritoriale sunt structuri organizaționale aflate în subordinea ASAS, prevăzute de Legea nr. 45/2009 și a căror organizare se face conform Statutului ASAS.

(253) •art. 13 (1); (2) din lege: „(1) În subordinea ASAS funcționează filiale teritoriale, care au în componența lor membri ai ASAS, cercetători științifici din unitățile de cercetare agricolă, cadre didactice și alți specialiști din domeniu. (2) Organizarea filialelor se face în conformitate cu statutul ASAS”.

(254) Atribuțiile principale ale filialelor, prevăzute de Statut și de ROF ASAS (art. 25, respectiv art. 29) sunt următoarele:

(255) ▪dezbate probleme științifice și alte aspecte care interesează activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare din aria teritorială aferentă;

(256) ▪monitorizează, evaluează și stimulează cooperarea în activitatea de cercetare științifică între unitățile de cercetare-dezvoltare și universitățile de profil din zona aferentă; înființează comisii sau colective de lucru pentru rezolvarea problemelor specifice domeniului agricol din zona de influență a filialei și organizează manifestări științifice zonale și naționale;

(257) ▪înaintează secțiilor științifice de profil propuneri de candidați merituosi pentru alegerea de membri ai ASAS;

(258) ▪președintele filialei prezintă anual prezidiului ASAS informări asupra activității filialei și a unităților de cercetare-dezvoltare aferente din zona de activitate.

(259) Scopul pentru care au fost prevăzute filialele teritoriale a fost acela de a se organiza și funcționa în teritoriu structuri profesionalizate, subordonate ASAS, care să contribuie la coordonarea și armonizarea ținutelor, obiectivelor și activităților științifice din ariile teritoriale de competență, prin dezbaterea unor probleme științifice și altor aspecte specifice zonelor respective, precum și prin monitorizarea, evaluarea și stimularea cooperării în activitatea de cercetare științifică între unitățile de cercetare-dezvoltare și universitățile de profil din zona aferentă.

(260) Subvenționarea deficitară a activității unităților de c-d subordonate ASAS - din cauzele prezentate anterior - a mutat atenția conducerii ASAS și a unităților subordonate către obiective și activități „de supraviețuire”, astfel încât nu s-a mai acordat atenția

necesară filialelor, acestea nefuncționând în mod formalizat și nerealizând obiectivele și atribuțiile pe care le aveau stabilite - cu câteva excepții unde a existat o oarecare preocupare pentru cooperarea în activitatea de cercetare științifică între unitățile de cercetare-dezvoltare și universitățile de profil din zonă.

(261) În același timp, Curtea de Conturi nu poate ignora faptul că nefuncționarea filialelor conform legii, a Statutului și a ROF ASAS, a avut și cauze legate de lipsa de interes, de preocupare și de implicare a conducerii ASAS de a operaționaliza și a face utile aceste structuri și de a le face să-și ia în serios rolul și atribuțiile legale - chiar dacă participarea la activitățile filialelor nu a fost prevăzută de reglementările în vigoare ca fiind retribuită, ceea ce a constituit un impediment suplimentar în organizarea și funcționarea lor.

(262) În același timp, conducerea ASAS nu a propus și nu a susținut o eventuală eliminare din lege a prevederilor referitoare la filialele teritoriale - în condițiile în care, în urma unor eventuale analize de oportunitate, s-ar fi ajuns la concluzia că, în fapt, sunt doar niște structuri suplimentare birocratice, cu utilitate incertă.

(263) ✓ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.2) C se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.12 - 13)*

(264) (2.1.2) D) - Compartimentul IT

(265) Activitatea de IT (tehnologia informației) de la nivelul centralei ASAS este prevăzută în ROF (art. 20 „Structura organizatorică și funcțională a ASAS”) ca făcând parte dintr-o structură numită „Biblioteca ASAS, editura, publicații, IT” din subordinea secretarului general al ASAS.

(266) Realitatea de fapt contrazice prevederile din ROF, deoarece activitatea IT nu s-a desfășurat cu personal ASAS și nu a fost organizată la nivel de compartiment, cu toate că, în ROF, sunt stabilite atribuții pentru activitatea (compartimentul) IT, atribuții importante și punctuale, cu impact semnificativ pentru bunul mers al activității ASAS, a unităților subordonate și a activității de cercetare agricolă, cum ar fi:

(267) ▪elaborează studii, analize, strategii și politici de dezvoltare a sistemelor informatice pe domeniile de activitate ale ASA, precum și proiecte de informatizare pentru ASAS și unitățile de cercetare-dezvoltare;

(268) ▪monitorizează execuția proiectelor de informatizare, asigură interfața tehnică între ASAS și unitățile de cercetare-dezvoltare și asigură instalarea și configurarea echipamentelor pentru buna funcționare a acestora în sistem;

(269) ▪gestionează bazele de date, securitatea acestora, a sistemelor și rețelelor, accesul la distanță în rețeaua internă și transferul informațiilor analitice și sintetice către/dinspre sistemele informatice ale instituțiilor subordonate sau aflate în coordonarea ASAS.

(270) Conducerea ASAS nu a reușit să găsească mijloacele necesare, financiare, materiale și umane pentru a implementa aceste obiective importante pentru întreaga activitate a ASAS și a unităților subordonate, legată nu numai de cercetarea științifică dar și de coordonarea generală pe care ASAS, prin compartimentele sale funcționale, o are printre

atribuții - una dintre cauzele principale fiind dificultățile în atragerea personalului bine pregătit din domeniul IT ca urmare a salarizării neatractive.

(271) Încă din anul 2010, conducerea ASAS a aprobat încheierea unui „contract de furnizare servicii administrare și mentenanță rețea calculatoare” cu un operator economic specializat, externalizând practic activitatea de IT, dar fără modificarea corespunzătoare a ROF -lui aprobat de către adunarea generală.

(272) În toată perioada 2010-2015, în care contractul s-a prelungit automat prin nederunțare, au fost implementate practic numai o parte dintre obiectivele / atribuțiile stabilite în ROF pentru compartimentul / activitatea IT și anume „instalarea și configurarea echipamentelor pentru buna funcționare a acestora în sistem”, aceasta deoarece în contractul de furnizare servicii IT nu au fost cuprinse și celelalte atribuții / obiective pe care compartimentul IT ar fi trebuit să le realizeze.

(273) Și în anul 2016, viziunea conducerii asupra importanței și rolului IT pentru activitatea ASAS a rămas neschimbată, astfel încât s-a continuat aceeași practică în ceea ce privește activitatea IT, atâta numai că s-a schimbat operatorul economic furnizor de servicii, s-a încheiat un alt contract, iar acordarea „suportului tehnic” 8h/zi în zilele lucrătoare a ajuns să fie „prestarea operațiunilor de service și mentenanță săptămânal” și „intervenții la cerere de max. 4 ore lunar”.

(274) Ca urmare, studiile, analizele, strategiile și politicile de dezvoltare a sistemelor informatice, proiectele de informatizare, asigurarea interfeței tehnice între ASAS și unitățile subordonate, transferul informațiilor analitice și sintetice către/dinspre sistemele informatice ale instituțiilor subordonate ș.a. de care activitatea / compartimentul IT ar fi trebuit să se ocupe au rămas numai la stadiul dezideratelor.

(275) În practică, în cadrul acțiunii de audit al performanței s-a putut constata impactul negativ al lipsei compartimentului IT și al nerealizării atribuțiilor prevăzute în ROF, atunci când, pentru colectarea probelor de audit și întocmirea unor situații în dinamică aferente perioadei auditate, unele structuri din cadrul ASAS - direcția economică, compartimentul resurse umane, structurile de lucru din subordinea secretarului general ș.a. - au fost nevoite să solicite de la unități datele respective, întocmind și trimițând machete pe care acestea le-au completat, le-au transmis centralei ASAS și aici a avut loc centralizarea - operațiuni greoaie, consumatoare de resurse și generatoare de potențiale inexactități.

(276) √ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.2) D se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.14)*

(277) (2.1.2) **E) - Corpul de control al președintelui ASAS**

(278) Corpul de control al președintelui ASAS este o structură prevăzută în organigrama ASAS, aprobată prin HG nr. 1071/2009, precum și în „Structura organizatorică și funcțională a ASAS” prevăzută de art. 20 pct. 9 din ROF ASAS aprobat de către adunarea generală a academiei.

(279) Pornind de la complexitatea activității generale și de la atribuțiile ASAS de coordonare a unităților subordonate, această structură de control a fost prevăzută în

subordinea directă a președintelui iar prin ROF, adunarea generală a academiei a definit această structură ca fiind •structură de autoritate care beneficiază de independență operațională, subordonată direct președintelui ASAS •compartimentul care îndeplinește, potrivit prevederilor legale, atribuții de verificare și control în toate domeniile de activitate ale ASAS •exercită atribuțiile prin inspectori și este condus de un inspector-șef •are acces neîngrădit în unitățile de cercetare-dezvoltare subordonate/coordonate ale ASAS, în condițiile legii, la documente, date și informații necesare.

(280) Principalele atribuții - *art. 34 din ROF* - ale corpului de control au fost următoarele:

(281) •îndeplinește sarcinile dispuse de către președintele ASAS și controlează modul în care conducerile unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare subordonate ASAS se preocupă de asigurarea condițiilor pentru realizarea obiectivelor de cercetare-dezvoltare-inovare

(282) •verifică modul cum au fost respectate prevederile legale privind administrarea patrimoniului unităților din subordinea ASAS

(283) •îndeplinește, în bază ordinului președintelui, activități de verificare și control în legătură cu modul de exercitare a prerogativelor funcției de conducere de către personalul din instituțiile și unitățile aflate în subordinea acestuia și face propuneri concrete în raport cu rezultatul verificărilor

(284) •urmărește modul de aplicare a măsurilor aprobate de conducerea ASAS și cercetează, pe bază dispozițiilor președintelui ASAS, sesizările primite de la diferite instituții și persoane fizice cu privire la activitățile din unitățile ASAS ș.a.

(285) Prin atribuțiile sale, stabilite în ROF, corpul de control ar fi trebuit să fie un instrument de bază pentru președinte în •realizarea funcției manageriale •controlul aplicării și respectării legislației și a performanței îndeplinirii obiectivelor stabilite unităților subordonate și structurilor funcționale din centrala ASAS •realizarea feedbackurilor aferente •creșterea performanței activității generale și a celei de cercetare științifică ș.a.

(286) În realitate, obiectivele și atribuțiile corpului de control nu au fost realizate ca urmare a faptului că această structură de control nu a funcționat, posturile existente - inspector șef și inspector în perioada 2009-2012, respectiv numai inspector șef în perioada 2013-2016 - nefiind ocupate, cu excepția anului 2015 în care a fost ocupat postul de inspector șef.

(287) Auditul reține că nici președintele ASAS și nici conducerea executivă par a nu fi realizat importanța corpului de control, nu au manifestat voința necesară, nu s-au implicat suficient și nu au reușit să găsească mijloacele necesare, financiare, materiale și umane - chiar pe fondul unei salarizări neatractive a posturilor respective - pentru a face funcțională această structură de control cu obiective și atribuții importante pentru calitatea managementului și a activității ASAS și a unităților subordonate - chiar dacă, în anul 2016, au fost realizate unele misiuni de control tematic de către o comisie numită la nivelul centralei ASAS și completată cu membrii ai corpului de control al ministrului agriculturii.

(288) Pe fondul subfinanțării cronice a unităților de c-d și a degradării continue a calității activității și a managementului acestora cauzată de neasigurarea resurselor, lipsa

controlului exercitat de la nivelul președintelui ASAS a reprezentat un posibil factor de favorizare a extinderii, agravării și permanentizării disfuncționalităților din unitățile subordonate - având o cazuistică diversă, deseori obiectivă dar și subiectivă uneori - ca urmare a neidentificării și a necunoașterii lor de către top management, precum și a neaplicării unor măsuri adecvate și operative de diminuare sau eliminare.

(289) ✓ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.1.2) E se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.15)*

(290) **(2.1.2) F) - Concluzii**

(291) Organizarea și funcționarea structurilor de la nivelul centralei ASAS au fost influențate negativ atât de numărul insuficient de posturi, de nivelul neatractiv al salarizării și de precaritatea resurselor de finanțare, cât și de o anumită lejeritate cu care conducerea ASAS a abordat importanța unor compartimente și a unor activități și s-a implicat în identificarea și în utilizarea celor mai eficiente și eficace mijloacele pentru asigurarea resurselor necesare acestora (organizaționale, de competență, financiare, umane, materiale ș.a.) - astfel încât atribuțiile / obiectivele stabilite acestora să poată fi realizate și activitatea ASAS și a unităților subordonate să performeze la nivelul potențialului real.

(292) Actuala structură organizațională nu este suficient individualizată și conturată și nu este asigurată cu resursa umană adecvată necesităților reale ale activității ASAS și a unităților subordonate, astfel încât să poată susține •funcționarea performantă a ASAS și a unităților subordonate •dezvoltarea, modernizarea și informatizarea acestora •previzionarea strategică •formarea și consolidarea unei culturi organizaționale moderne ș.a. - toate acestea concurând în mod unitar la asigurarea premiselor creșterii performanței activității de coordonare a ASAS și a celei de cercetare agricolă a unităților subordonate.

(293) Unitatea de management pentru programe și proiecte de c-d (UMPP), structură din cadrul ASAS, fără personalitate juridică, prevăzută de art.5 din Legea nr. 45/2009 și cu atribuții extinse stabilite prin Statutul și ROF ASAS - care depășeau cadrul strict al proiectelor din Planul sectorial - a fost dezactivată după ce Planul sectorial a fost preluat de către MADR, ceea ce a făcut ca ASAS să fie lipsită de o structură internă, operativă, unitară și specializată pentru îndeplinirea unor atribuții pe care le avea față de unitățile subordonate.

(294) Serviciul juridic, resurse-umane, salarizare a fost o structură unitară, multidisciplinară, cu obiect de activitate / atribuții care, în multe cazuri, pot fi în contradicție și care, prin ROF a avut stabilite atribuții de avizare de legalitate numai la cererea conducerii/președintelui - cu efecte de favorizare a unor posibile ilegalități.

(295) Resursele umane au reprezentat și reprezintă și în prezent un domeniu în care au existat, la nivelul ASAS, aspecte nerezolvate și/sau nereglementate pe deplin, cum ar fi:

(296) ▪interesul insuficient pentru existența unui cadru strategic de dezvoltare a resurselor umane transpus într-o Strategie pe termen scurt, mediu și lung

(297) ▪neasigurarea numărului necesar de personal și a unei salarizări atractive

(298) ▪neîncheierea contractelor de management cu directorii unităților de c-d subordonate și nestabilirea indicatorilor de performanță aferenți

(299) ▪neaplicarea și nereglementarea prin proceduri interne a măsurilor de atragere, cointerесare și menținere a specialiștilor în activitatea de cercetare, prevăzute în Legea nr. 45/2009 (prima de instalare și darea în folosință de teren agricol pentru absolvenții de învățământ superior și mediu care se încadrează în unitățile de c-d, respectiv pentru personalul cu studii superioare care își desfășoară activitatea în cadrul unităților de c-d).

(300) Filialele teritoriale - ca structuri organizaționale aflate în subordinea ASAS, prevăzute de Legea nr. 45/2009 și a căror organizare se face conform Statutului ASAS - nu au funcționat în mod formalizat și nu și-au realizat obiectivele și atribuțiile stabilite, cauza principală fiind atenția insuficientă acordată funcționării acestora de către conducerea ASAS și a unităților subordonate, preocupate în primul rând de măsurile de „supraviețuire” care trebuiau luate și mai puțin de aceste structuri coordonatoare.

(301) Activitatea IT a fost asigurată la un nivel minimal de către operatori economici specializați, pe bază de contract de prestări servicii (externalizare), nefiind realizate atribuțiile / obiectivele importante stabilite în ROF pentru compartimentul / activitatea IT.

(302) Conducerea ASAS pare a nu fi realizat importanța Corpului de control al președintelui ASAS și, ca urmare, nu a manifestat voința și implicarea adecvate pentru identificarea mijloacelor financiare, materiale și umane necesare pentru a face funcțională această structură de control, prevăzută în organigrama ASAS aprobată prin HG nr. 1071/2009 și în ROF, cu obiective și atribuții importante pentru calitatea managementului și a activității ASAS și a unităților subordonate.

(303) **2.2 - Cadrul procedural intern**

(304) **2.2.1 - Proceduri generale referitoare la activitatea ASAS**

(305) În legătură cu procedurile generale referitoare la activitatea ASAS, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(306) *°Procedurile interne elaborate sunt suficiente, acoperitoare pentru specificul activității și au conținut, exactitate și detalieri corespunzătoare pentru a susține activitatea și pentru a realiza atribuțiile și obiectivele stabilite?*

(307) *°Există o cultură organizațională internă consolidată, care este contribuția conducerii la cultivarea și aplicarea acesteia și care este poziționarea personalului, atât administrativ cât și de cercetare față de aceasta?*

(308) *°Au fost elaborate, aprobate și aplicate proceduri interne pentru o serie de atribuții / activități semnificative ale ASAS prevăzute Legea nr. 45/2009; STATUT; ROF?*

(309) Procedurile interne elaborate, specifice unor activități / compartimente funcționale, nu sunt îndeajuns de cuprinzătoare, riguroase, detaliate și clare pentru a asigura o aplicare eficace și denotă faptul că interesul și preocuparea conducerii pentru identificarea proceselor operaționale și de sistem, precum și pentru elaborarea de proceduri interne (inclusiv pentru activitatea de cercetare) ar fi putut fi mai concrete, mai aplicate și mai eficace, pentru o conformare mai judicioasă la cerințele din standardele de control

intern/managerial (OMFP nr.946/2005, respectiv OSGG nr.400/2015).

(310) Pentru o consolidare a culturii interne organizaționale și pentru a facilita realizarea performantă a celor mai importante atribuții legale stabilite pentru ASAS, ar fi fost de preferat ca atenția conducerii ASAS să se fi direcționat și asupra elaborării, aprobării și implementării unor proceduri interne pentru o realizare în practică a unor atribuții / activități semnificative ale ASAS și ale unităților subordonate prevăzute în reglementările în vigoare, cum ar fi:

(311) (2.2.1) **Atribuții / activități semnificative prevăzute în Legea nr. 45/2009**

(312) •contribuie la fundamentarea direcțiilor de dezvoltare a agriculturii •propune obiective, proiecte și teme de cercetare prioritare de interes național •colaborează în parteneriat cu instituțiile de învățământ superior la pregătirea prin masterat și doctorat a studenților și specialiștilor •stabilește și declară speciile rare sau cele pe cale de dispariție •avizează recoltarea și colectarea în scopuri comerciale a plantelor din flora spontană în vederea protejării speciilor rare sau pe cale de dispariție;

(313) •valorificarea rezultatelor cercetării, conform prevederilor legale •valorificarea produselor rezultate din activitatea de cercetare - dezvoltare;

(314) •stabilirea și revizuirea indicatorilor de performanță generali / individualizați din contractele de management ale directorilor unităților subordonate, monitorizarea și evaluarea realizării acestora, măsuri aferente;

(315) •încheierea (opțional) și derularea Protoalelor cu universitățile de profil agricol pentru integrarea (reciprocă) cercetării și a învățământului universitar și pentru instruirea studenților;

(316) •dezvoltarea de parteneriate (opțional) cu operatorii economici ș.a.

(317) (2.2.1) **Atribuții / activități semnificative prevăzute în Statut**

(318) •stimulează și promovează creațiile de mare valoare, prin acordarea de premii, burse pentru specializări etc.;

(319) •participă la fundamentarea necesarului de fonduri de finanțare pentru conservarea și valorificarea resurselor genetice vegetale și animale, a resurselor de sol și apă, în vederea aprobării lor de către MADR;

(320) •stabilește necesarul suprafețelor de teren destinate cercetării în domeniile sale de activitate, caracterul indispensabil al terenurilor aflate în administrarea sa sau a unităților de cercetare-dezvoltare subordonate;

(321) (2.2.1) - **Atribuții / activități semnificative prevăzute în ROF**

(322) •organizează și stimulează dezvoltarea cercetărilor multidisciplinare;

(323) •organizează activitățile de certificare a creațiilor biologice în domeniul creșterii animalelor, a noilor tehnologii (...) a metodelor de analiză și control al siguranței produselor agroalimentare, precum și a metodelor de cercetare;

(324) •corpul de control al președintelui își exercită atribuțiile prin inspectorii și este condus de un inspector-șef;

(325) •activitatea / compartimentul IT - atribuții importante și punctuale, cu impact major pentru bunul mers al activității ASAS și a unităților subordonate ș.a.

(326) (2.2.1) **Concluzii**

(327) Procedurile interne elaborate nu acoperă toate aspectele / atribuțiile semnificative ale activității ASAS și ale unităților subordonate și au conținut, exactitate și detaliere insuficient de adecvate pentru susținerea activității și pentru realizarea atribuțiilor și obiectivele stabilite.

(328) Reglementarea procedurală internă nu a fost percepută și abordată, de regulă, ca pe un mijloc esențial de organizare și funcționare performantă a activității, de aplicare și de uniformizare a celor mai bune practici interne sau externe, de diminuare a riscurilor și a vulnerabilităților, de consolidare a controlului intern și ierarhic și, nu în ultimul rând, de valorificare superioară a potențialului real, uman și material și de obținere a performanței în cercetarea agricolă.

(329) ✓ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.2.1) se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.16 - 17)*

(330) **2.2.2 - Proceduri interne referitoare la prevenirea și combaterea corupției**

(331) (2.2.2) **A) - Aspecte generale**

(332) În legătură cu procedurile interne referitoare la prevenirea și combaterea corupției, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(333) *•Conducerea ASAS s-a preocupat și s-a implicat activ și eficace pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție conform legislației în vigoare?*

(334) *•Procedurile interne referitoare la prevenirea și combaterea corupției sunt suficient de concrete, detaliate, aplicabile și eficace și vizează toate categoriile de personal expuse riscului de corupție?*

(335) Legislația națională anticorupție a cuprins, ca reglementări principale, Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție; HG nr.215/20.03.2012 „privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015 (...)”, respectiv HG nr. 583/2016 „privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020 (...)”.

(336) Strategia națională anticorupție pe perioada 2012-2015 a cuprins •inventarul măsurilor preventive anticorupție și indicatorii de evaluare (art.2) •Planul național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție (art.;3).

(337) Strategia națională anticorupție pe perioada 2016-2020 cuprinde •seturile de indicatori de performanță, riscurile asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și sursele de verificare (art.2) •inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, precum și indicatorii de evaluare (art.3) •standardul general de publicare a informațiilor de interes public (art. 4) •standardul de publicare a informațiilor de interes public privind întreprinderile publice (5).

(338) Interesul și preocuparea conducerii ASAS pentru prevenirea și combaterea corupției nu s-au materializat în „aderarea la Strategia națională anticorupție” și în implementarea prevederilor prevăzute în Strategie, așa cum prevede legislația în domeniu, și nici în elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar și analitic, bazat pe legislația în vigoare și pe specificul activității desfășurate de către ASAS și unitățile subordonate - cadru procedural care să vizeze categoriile principale de personal expuse riscului de corupție, de la personalul de conducere la cel din compartimentele funcționale și din unitățile subordonate.

(339) ASAS este o instituție de drept public și de utilitate publică care intră în sfera de aplicabilitate a legislației naționale anticorupție, având în vedere că Legea nr.45/2009 prevede următoarele:

(340) ▪ASAS este instituție autonomă, apolitică, de drept public și de utilitate publică (art.3 alin.3); președintele ASAS este ordonator secundar de credite (art. 18 alin.5 din Legea nr. 45/2009); funcția de președinte este asimilată funcției de demnitate publică și este retribuită la nivelul funcției de secretar de stat, iar funcțiile de vicepreședinți și secretar general sunt asimilate și retribuite corespunzător funcției de subsecretar de stat (art. 18 alin.66 din lege);

(341) ▪structura organizatorică și numărul maxim de posturi ale ASAS se aprobă prin hotărâre a Guvernului (art.21 alin.2), iar finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale activității ASAS se asigură din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat;

(342) Totodată, la nivelul ASAS nu au fost implementate în totalitate nici prevederile **Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice** (...), în sensul că nu au fost solicitate și nu au fost publicate declarațiile de avere și de interese ale tuturor persoanelor pentru care legea prevede acest lucru - declarațiile de avere și de interese ale președintelui ASAS și ale vicepreședinților (cu o singură excepție) nu sunt publicate pe pagina de internet a ASAS, cu toate că ocupă funcții care sunt asimilate funcțiilor de secretar și subsecretar de stat conform Legii nr.45/2009 (președinte, vicepreședinți și secretar general).

(343) (2.2.2) **B) - Codul de conduită etică**

(344) În legătură cu Codul de conduită etică, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(345) °A fost elaborat, aplicat și revizuit Codul de conduită etică, cu detalieri pe activitățile specifice și cu orientare către toate categoriile de personal, inclusiv cel de conducere?

(346) °Codul de conduită prevede incompatibilități referitoare la conducerea executivă a ASAS - similare cu cele stabilite pentru membrii Guvernului de Legea nr.90/200?

(347) La nivelul ASAS, conduita etică a fost abordată separat pentru personalul care își desfășoară activitatea în domeniul cercetării științifice față de personalul contractual, fiind elaborate și aprobate două Coduri etice: •„Codul de etică și deontologie profesională a personalului ASAS”, respectiv •„Codul etic și de integritate al personalului contractual din cadrul ASAS”.

(348) Cele două coduri stabilesc reguli pentru categorii profesionale diferite fără a se face o armonizare între anumite criterii, incompatibilități și restricții care, privind aspecte de conduită și comportamentale relativ comune, ar fi trebuit să fie generale și asemănătoare.

(349) Totodată, codul pentru personalul din cercetare este orientat cu precădere asupra aspectelor specifice activității profesionale de cercetare, nu acoperă toate aspectele generale și curente ale activității ASAS și a unităților subordonate și a fost redactat prin preluarea unor prevederi din Legea nr.206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare și din Legea nr.319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, dar fără o individualizare la specificul și particularitățile activității ASAS și ale cercetării agricole.

(350) Ambele coduri par a ignora personalul de conducere, indiferent de nivelul de management, inclusiv conducerea ASAS aleasă de către adunarea generală, cu atât mai mult cu cât nici Statutul ASAS și nici codurile nu prevăd incompatibilități referitoare la conducerea executivă a ASAS - similare cu cele stabilite pentru membrii Guvernului prin Legea nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor (art. 2) - în condițiile în care funcțiile de președinte, vicepreședinte și secretar general sunt asimilate funcțiilor de demnitate publică.

(351) (2.2.2) **C) - Concluzii**

(352) Interesul și preocuparea conducerii ASAS pentru prevenirea și combaterea corupției nu s-au materializat în „*aderarea la Strategia națională anticorupție*” și în implementarea prevederilor HG nr.215/20.03.2012 pentru perioada 2012-2015, respectiv HG nr. 583/2016 pentru perioada 2016-2020, prin care a fost aprobată strategia și nici în elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar și analitic.

(353) La nivelul ASAS, conduita etică a fost abordată separat pentru personalul care își desfășoară activitatea în domeniul cercetării științifice față de personalul contractual, fiind elaborate și aprobate două Coduri etice care stabilesc reguli pentru categorii profesionale diferite, fără a se face o armonizare între anumite criterii, incompatibilități și restricții comune.

(354) Ambele coduri par a ignora personalul de conducere și conducerea ASAS aleasă de către adunarea generală, cu atât mai mult cu cât nici Statutul ASAS și nici codurile nu prevăd incompatibilități referitoare la conducerea executivă a ASAS - similare cu cele stabilite pentru membrii Guvernului prin art. 2 al Legii nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor - în condițiile în care funcțiile de președinte, vicepreședinte și secretar general sunt asimilate funcțiilor de demnitate publică.

(355) √ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.2.2) A-B se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.18 - 20)*

2.3 - Patrimoniul

În legătură cu aspectele privind patrimoniul, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

◦ *Legea nr. 45/2009 a reușit să stopeze diminuarea suprafețelor de teren din domeniul public al statului date în administrarea ASAS pentru desfășurarea activității de cercetare agricolă?*

◦ *Care au fost justificările și care efectele numărului semnificativ de ordonanțe și de legi de modificare a Legii nr. 45/2009 (derogare de la prevederile legii), prin care au fost transmise suprafețe de teren din domeniul public al statului și din administrarea ASAS în administrarea altor entități centrale și/sau în domeniul public al administrației publice locale?*

Tabel nr. 5 Dinamica suprafețelor de teren totale - tipuri de proprietate

- ha -

Nr. crt.	Anul (31.XII)	Suprafața totală (ASAS și unități subordonate)	din care:					
			Proprietate publică a statului		Proprietate privată a statului		Proprietate privată ASAS	
			Total	% $4=3/2 \cdot 100$	Total	% $6=5/2 \cdot 100$	Total	% $8=7/2 \cdot 100$
0	1	2	3		5		7	
0	2002	184,422.37	184,422.37	100	0.0	0.0	0.0	0.0
I	2009	44,689.3841	41,367.1466	92.57	0.0	0.0	3,322.2375	7.43
II	2010	44,457.9243	41,135.6868	92.53	0.0	0.0	3,322.2375	7.47
2.1.	% 2009	99.48	99.44	99.96	0.0	0.0	100.0	100.52
III	2011	41,849.8303	35,845.7292	85.65	162.6791	0.39	5,841.4220	13.96
3.1.	% 2009	93.65	86.65	92.53	0.00	0.00	175.83	187.76
IV	2012	41,795.4258	35,791.3247	85.63	162.6791	0.39	5,841.4220	13.98
4.1.	% 2009	93.52	86.52	92.51	0.0	0.0	175.83	188.00
V	2013	41,700.7524	35,696.6513	85.60	162.6791	0.39	5,841.4220	14.01
5.1.	% 2009	93.31	86.29	92.48	0.0	0.0	175.83	188.43
VI	2014	41,693.9424	35,689.8413	85.60	162.6791	0.39	5,841.4220	14.01
6.1.	% 2009	93.30	86.28	92.47	0.0	0.0	175.83	188.46
VII	2015	41,697.2767	35,682.2334	85.57	162.6791	0.39	5,852.3646	14.04
7.1.	% 2009	93.30	86.26	92.45	0.0	0.0	176.16	188.80
VIII	2016	41,519.4586	35,504.4153	85.51	162.6791	0.39	5,852.3646	14.10
8.1.	% 2009	92.91	85.83	92.38	0.0	0.0	176.16	189.61

Sursa: ASAS

În perioada 2009-2016 când a fost în vigoare Legea nr.45/2009, suprafața totală de teren a avut un trend continuu descrescător, de la **44 689,4 ha** în anul 2009 la **41 519,5 ha** în anul 2016, reprezentând o scădere totală de **3 169,9 ha** (cca **7,1%**), gruparea pe tipuri de proprietate fiind următoarea:

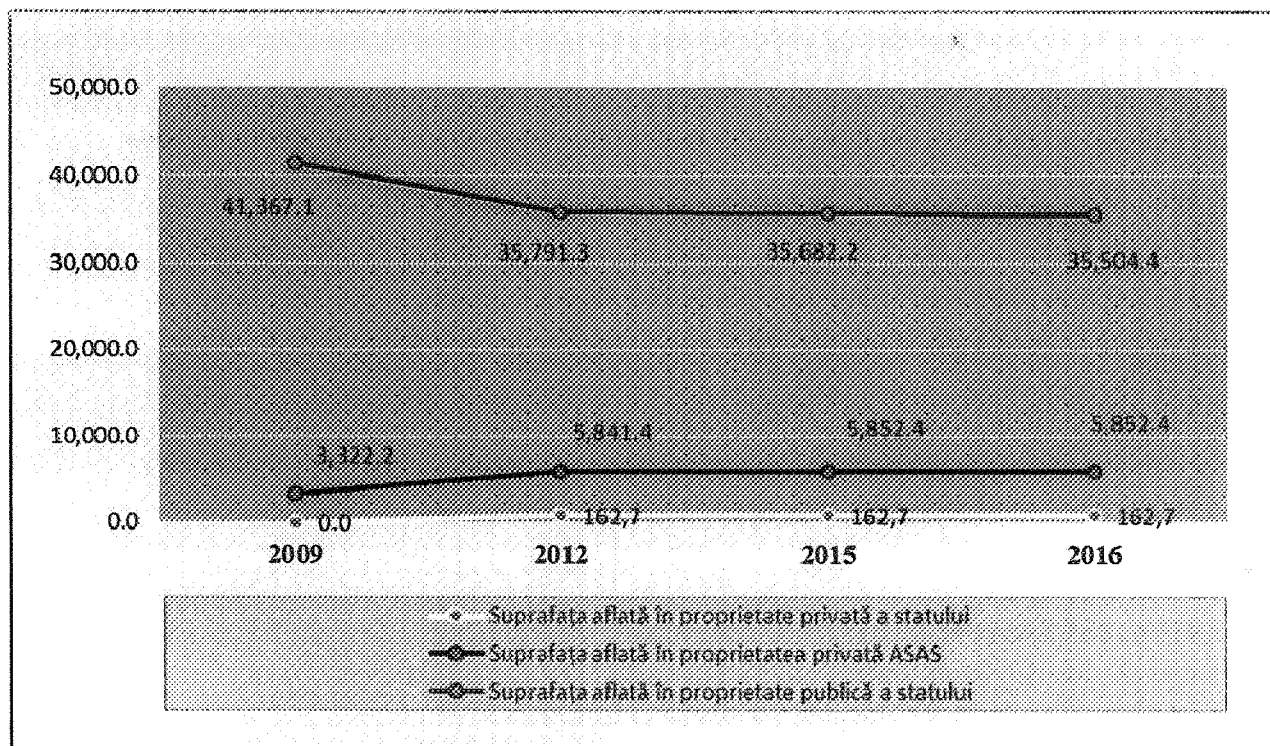
•proprietate publică a statului, o scădere de la **41 367,1 ha** în anul 2009, reprezentând cca **92,6%** din total suprafață, la **35 504,4 ha** în anul 2016, reprezentând cca **85,8%** din total, cu o scădere totală de **5 862,7 ha** (cca **14,2%**)

(363) •proprietate privată a statului, o creștere de la **zero** hectare în anul 2009, la **162,6 ha** în anul 2016, reprezentând **cca 0,4%** din total suprafață.

(364) •proprietate privată ASAS, o creștere de la **cca 3 322,2 ha** în anul 2009, reprezentând **cca 7,4%** din total suprafață, la **5 852,4 ha** în anul 2016, reprezentând **cca 14,1%** din total suprafață, cu o creștere de **2 530,2 ha (cca 76,1%)**.

(365) **Diagrama nr. 6**

**Dinamica suprafețelor de teren totale - tipuri de proprietate
- ha -**

(366) Suprafața de teren care s-a aflat la dispoziția unităților de cercetare dezvoltare subordonate ASAS (institute naționale, institute de ramură, stațiuni de c-d) a scăzut în această perioadă - conform datelor prezentate de ASAS - de la **41 367,1 ha** în anul 2009, reprezentând **cca 92,6%** din totalul de la nivelul ASAS și unitățile subordonate, la **35 667,1 ha** în anul 2016, reprezentând **cca 86,2%** din total, cu o scădere de **5 700 ha (cca 13,8%)**.

(367) Totodată, suprafața de teren care s-a aflat la dispoziția stațiunilor de c-d a avut ponderea cea mai mare în totalul suprafețelor unităților subordonate ASAS, având și diminuarea cea mai însemnată, de la **33 649,2 ha** în anul 2009, reprezentând **cca 81,3%** din totalul aferent unităților subordonate, la **28 689,5 ha** în anul 2016, reprezentând **cca 80,5%**, cu o scădere de **4 959,7 ha (cca 14,7%)**.

(368) Legea nr. 45/2009 a legiferat câteva restricții semnificative prin care s-a reușit descurajarea diminuării suprafețelor de teren din proprietatea statului aflate în administrarea ASAS și a unităților subordonate și destinate cercetării agricole:

(369) •„Suprafețele de teren cu destinație agricolă prevăzute în anexele la prezenta lege sunt bunuri aparținând domeniului public al statului, indispensabile cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic, cu excepția terenurilor retrocedate (...)”
- art.31 (2)

(370) • „Terenurile date în administrarea instituțiilor și unităților de cercetare-dezvoltare de drept public și de utilitate publică sunt **inalienabile**, **inesizabile**, **imprescriptibile** și nu pot fi scoase din proprietatea publică și din administrarea unităților de cercetare-dezvoltare din agricultură și silvicultură **decât prin lege** exceptând terenurile prevăzute la art. 6 alin. (3)” - art. 31 (3)

(371) • „Terenurile date în administrarea instituțiilor publice, destinate activității de cercetare-dezvoltare, prevăzute în anexele la prezenta lege, nu pot face obiectul niciunei compensări ca rezultat al solicitărilor de reconstituire a dreptului de proprietate, exceptând terenurile prevăzute la art. 6 alin. (3)” - art. 31 (5).

(372) • „Este interzisă trecerea terenurilor aflate în administrarea unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare, **indispensabile cercetării**, din domeniul public al statului în domeniul privat al statului, **prin hotărâre a comisiei locale**, a comisiei județene, respectiv a Comisiei de fond funciar a municipiului București” - art. 55 (5).

(373) Ca urmare, dacă în perioada **2002-2008** (cca 7 ani), dinaintea adoptării Legii nr.45/2009, suprafețele de teren ale ASAS și ale unităților subordonate destinate activității de cercetare agricolă au suferit diminuări dramatice ca urmare a unor decizii din afara ASAS (hotărâri și ordonanțe ale Guvernului, legi, reconstituirea dreptului de proprietate pentru persoane fizice și persoane juridice ș.a.) - scăzând de la **184 422,3 ha** în anul **2002** la **44 689,4 ha** în anul 2009, cu o scădere de **139 732,9 ha (cca 75,7%)** - în perioada **2009-2016** (cca 8 ani), după apariția Legii nr. 45/2009, scăderea suprafețelor totale de teren s-a făcut numai prin ordonanțe ale Guvernului și prin legi și a fost de **3 169,9 ha**, reprezentând **cca 7,1%** din suprafața anului 2009 și **cca 2,3%** din numărul de hectare cu care s-a diminuat suprafața totală în perioada anterioară.

(374) În această ultimă perioadă, prin de ordonanțe ale Guvernului și legi au fost transmise aceste suprafețe de teren din domeniul public al statului și din administrarea ASAS și a unităților subordonate în administrarea altor entități centrale și/sau în domeniul public al administrației publice locale, schimbându-se astfel destinația terenurilor de la cercetare-dezvoltare agricolă la alte obiective cum ar fi infrastructura de transport rutieră și aeriană, obiective edilitare și sociale ș.a. și fără a se reglementa reîntregirea acestor suprafețe de teren declarate indispensabile cercetării prin Legea nr. 45/2009.

(375) Situația finanțării ASAS și a unităților de c-d din subordine, care s-a agravat continuu în perioada auditată, a generat orientarea conducerii ASAS către darea în arendă a unor suprafețe de teren din proprietatea acesteia, atât propriilor unități subordonate, cât și unor terți - în vederea realizării de venituri proprii și utilizării acestora, cu precădere, pentru finanțarea unor proiecte proprii de cercetare-dezvoltare.

(376)

Tabel nr. 6

Situația terenurilor date în arendă

- ha -

Nr. crt.	Anul (31.XII)	Total suprafață dată în arendă de către (ASAS)	din care:	
			La unități	La terți
0	1	2	3	4
I	2009	1,723.00	1,720.00	3.00
II	2010	2,482.43	1,860.00	622.43
2.1.	% 2009	144.08	108.14	20747.67
III	2011	2,604.98	2,063.00	541.98
3.1.	% 2009	151.19	119.94	18066.00
IV	2012	2,534.98	988.00	1,546.98
4.1.	% 2009	147.13	57.44	51566.00
V	2013	4,385.50	2,195.75	2,189.75
5.1.	% 2009	254.53	127.66	72991.67
VI	2014	3,797.50	2,238.53	1,558.98
6.1.	% 2009	220.40	130.15	51966.00
VII	2015	4,944.59	2,681.21	2,263.39
7.1.	% 2009	286.98	155.88	75446.33
VIII	2016	4,854.21	1,546.58	3,307.63
8.1.	% 2009	281.73	89.92	110254.33

Sursa: ASAS

(377) Astfel, dacă în anul 2009, din suprafața de **3 322,2 ha** proprietate privată a ASAS (**tabelul nr.4**), a fost dată în arendă suprafața de **1 723 ha**, reprezentând **cca 51,8%**, în anul 2016, din suprafața de **5 852,4 ha** a fost arendată suprafața de **4 854,2 ha**, reprezentând **cca 82,9%**.

(378) Totodată, dacă în anul 2009, **cca 99,8%** din suprafața arendată avea ca utilizator unitățile subordonate ASAS, în anul 2016 numai **cca 31,9%** din suprafața a fost arendată către unitățile subordonate, restul de **cca 68,1%** a fost arendată către terți - una dintre explicații fiind că, urmare a situației financiare grave în care funcționau unitățile de c-d și deteriorării continue a condițiilor de desfășurare a activității, unele dintre acestea nu puteau să administreze și să lucreze propriile suprafețe, așa încât nu aveau nevoie și nici nu puteau să preia în arendă suprafețe suplimentare.

(379) Se reține că darea în arendă a terenurilor proprietatea ASAS nu a avut o bază procedurală internă conținând criteriile decizionale și aprobările necesare, etapele de inițiere, selecție, derulare și finalizare a procedurilor specifice, algoritmul de calcul al arende, stabilirea clauzelor contractuale, termenele, responsabilitățile ș.a.

(380) **(2.3) Concluzii**

(381) Legea nr. 45/2009 a avut meritul, același ca și al celor care au elaborat-o, susținut-o și votat-o, că a legiferat câteva restricții majore prin care a încercat și a și reușit, în mare parte, să diminueze elanul celor care doreau și încercau să schimbe forma de proprietate și destinația terenurilor pentru cercetare agricolă către alte destinații în funcție de interese instituționale, locale, de grup, personale, ș.a.

(382) Cu toate acestea, prin ordonanțe ale Guvernului și legi au mai fost transmise unele suprafețe de teren din domeniul public al statului și din administrarea unităților ASAS în administrarea altor entități centrale și/sau în domeniul public al administrației publice locale, pentru diferite obiective de infrastructură de transport rutier și aerian, obiective edilitare și sociale ș.a. - fără a se reglementa și aplica reîntregirea acestor suprafețe de teren declarate indispensabile cercetării prin Legea nr. 45/2009.

(383) Finanțarea deficitară și starea precară a unităților de c-d subordonate au făcut ca ASAS să practice darea în arendă a terenurilor din proprietate, pentru obținerea de venituri proprii suplimentare - operațiuni care s-a făcut fără o bază procedurală internă care să stabilească criteriile decizionale și aprobările necesare, etapele de inițiere, selecție, derulare și finalizare a procedurilor specifice, algoritmul de calcul al arendei, stabilirea clauzelor contractuale, termenele, responsabilitățile ș.a.

(384) ✓ *Principalele recomandările formulate în raportul de audit pentru punctul (2.3) se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.21 - 22)*

(385) **2.4 Evaluarea sistemului de control intern/managerial**

(386) În legătură cu aspectele privind sistemul de control intern/managerial, s-a avut în vedere identificarea celor mai reale și mai corecte răspunsuri la următoarele întrebări principale:

(387) *°Au fost aplicate în mod corect și complet prevederile OMFP nr. 946/2005 și ale OSGG nr. 400/2015?*

(388) *°Care a fost atenția acordată și implicarea conducerii în implementarea și consolidarea controlului intern?*

(389) *°Cum a utilizat conducerea entității auditul intern pentru identificarea vulnerabilităților, a riscurilor și a disfuncționalităților din activitatea centralei ASAS și a unităților subordonate?*

(390) A existat la nivelul ASAS o anumită preocupare a conducerii pentru crearea unui sistem de control intern/managerial conform, fiind conștientizată importanța implementării acestuia, însă măsurile luate pentru implementarea standardelor de control intern/managerial nu au fost îndeajuns de extinse și eficiente, astfel încât nu se poate afirma că standardele de control intern managerial prevăzute de Codul controlului intern au fost implementate conform acestuia.

(391) Sistemul de control intern managerial implementat este parțial conform, având în vedere că au fost identificate, în cadrul acțiunii de audit al performanței, o serie de

vulnerabilități și disfuncționalități care au făcut să fie considerat și avut în vedere un nivel mediu de încredere în acest sistem.

(392) În ceea ce privește auditul intern, au fost reținute unele aspecte, cum ar fi:

(393) •cadrul organizatoric și funcțional creat la nivelul ASAS, cu privire la activitatea de audit public intern, a prezentat o serie de vulnerabilități și disfuncționalități care au influențat negativ activitatea biroului de audit intern înființat în subordinea președintelui;

(394) •biroul de audit intern a fost subdimensionat în raport cu volumul de activitate în perioada 2009-2012, având prevăzut un număr redus de posturi în raport cu volumul de activitate al structurii de audit și, chiar și dintre acestea, unele au rămas neocupate - una dintre cauzele principale ale neocupării posturilor vacante a fost salarizarea neatractivă a auditorilor interni ceea ce a făcut dificilă atragerea de candidați bine pregătiți la concursurile organizate;

(395) •nu a existat la nivelul conducerii ASAS suficientă preocupare pentru: •realizarea și respectarea planurilor de audit elaborate și a perioadelor sau termenele programate; •urmărirea recomandărilor formulate de auditul intern și a stadiului de implementare a acestora - au rămas neimplementate, implementate parțial sau în curs de implementare cca.20% dintre recomandările formulate și pentru care nu au fost dispuse măsuri de către conducerea entității ș.a.

(396) √ *Principalele recomandări formulate în raportul de audit pentru punctul (2.4) se regăsesc la Cap. III al prezentei sinteze (nr.23 - 24)*

(397) **2.5 CONCLUZII FINALE**

(398) ➤Factorul politic și cel guvernamental nu au acordat, efectiv și eficace, atenția și sprijinul necesare pentru consolidarea și dezvoltarea sistemului de cercetare - dezvoltare agricolă, poziționare care datează încă dinainte de anul 2002 (când a intrat în vigoare Legea nr. 290/2002 privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare și a ASAS) și care a continuat și în perioada 2009 - 2016 (perioada auditată), după apariția Legii nr. 45/2009.

(399) ➤În perioada 2002-2009, acțiunea continuă de destructurare a ASAS și a cercetării agricole s-a făcut prin reducerea dramatică a suprafețelor de teren aflate în circuitul cercetării agricole (diminuare cu cca 75%), atât prin hotărâri și ordonanțe ale Guvernului și prin legi, cât și urmare a reconstituirii dreptului de proprietate - perioadă în care factorii guvernamentali nu au aplicat demersurile ASAS privind modificarea Legii nr. 290/2002 în sensul interzicerii unor astfel de operațiuni, altfel decât prin lege, așa cum s-a procedat abia în anul 2009 prin Legea nr.45/2009.

(400) ➤Legea nr. 45/2009 a fost o reglementare îndelung și responsabil elaborată, inclusiv prin contribuția unor membrii ASAS, unii aflați în funcții universitare sau de demnitate publică - ceea ce i-a dat un conținut echilibrat și eficace, însă disfuncționalitățile privind finanțarea de la bugetul statului a unităților de c-d subordonate ASAS au golit de substanță

anumite prevederi ale legii și au creat un dezechilibru între diferitele aspecte reglementate de aceasta.

(401) ➤După apariția Legii nr.45/2009 - care a stabilit restricții asupra schimbării destinației suprafețelor de teren proprietate publică a statului indispensabile cercetării agricole - au apărut alte variante de blocare a activității ASAS, prin reducerea drastică a finanțării de la bugetul statului a activității unităților de c-d subordonate ASAS, ca urmare a unei poziții instituționale ambigue uneori, refractară alteori a MADR care a tergiversat, întârziat, refuzat, blocat inițierea, susținerea și adoptarea proiectelor de hotărâri ale Guvernului - propuse de către ASAS conform legii - pentru reorganizarea unităților de c-d subordonate ASAS, condiție a acordării subvențiilor de la bugetul statului.

(402) ➤Chiar și după ce Parlamentul a adoptat Legea nr. 72/2011 - prin care s-a aprobat finanțarea de la bugetul statului a unităților subordonate ASAS, indiferent dacă au fost sau nu reorganizate - nivelul subvenției acordate de la bugetul statului, prin bugetul MADR, a fost mult sub necesarul fundamentat, iar începând cu anul 2013, prin legile bugetului de stat a fost blocată finanțarea unităților nereorganizate conform Legii nr. 45/2009, făcându-se trimitere la „*parcurgerea procedurilor în domeniul ajutorului de stat*” - proceduri pentru care, însă, nu s-a făcut nici un demers la nivelul MADR, MFP și Guvern.

(403) ➤În toată această perioadă, conducerea ASAS (președintele fiind ordonator secundar de credite) a făcut demersuri formalizate, insistente și repetate pentru a putea convinge conducerea MADR (ordonator principal), MFP și Guvernul să-și îndeplinească obligațiile prevăzute de Legea nr. 45/2009 în ceea ce privește inițierea, susținerea și adoptarea proiectelor de hotărâri ale Guvernului de reorganizare a unităților subordonate, pentru asigurarea subvenționării de la bugetul statului la nivelul necesarului, cât și pentru renunțarea, din partea Guvernului și a Parlamentului, a cuprinderii în legile bugetare anuale a restricției care bloca subvenționarea unităților nereorganizate.

(404) Urmare a faptului că aceste demersuri nu au fost luate în considerare de către factorii politici și administrativi decidenți, s-au produs bruiaje și disfuncționalități grave în sistemul cercetării agricole, cum ar fi: •diminuarea capacității de cercetare și nerealizarea obiectivelor stabilite •perturbări grave în funcționarea unităților de c-d •suspendarea / abandonarea cercetărilor în domeniile unor specii vegetale și animale, cu riscul intrării în derivă genetică a acestora •orientarea activității de c-d către cea economică și comercială •formarea de arierate către bugetele publice și către terți •ieșirea din sistem a cercetătorilor cu experiență și imposibilitatea înlocuirii acestora ș.a.

(405) ➤Conducerea ASAS a insistat în permanență, formalizat și fundamentat, la toate nivelurile de decizie - demersuri rămase fără rezultate pozitive - pentru reglementarea prin lege a statutului de ordonator principal de credite pentru președintele academiei și, implicit, pentru inițiativă legislativă și pentru o adevărată autonomie în sensul Legii nr. 45/2009, autonomie rămasă doar la nivelul dezideratului în condițiile în care bugetele anuale și finanțarea ASAS au fost făcute prin MADR.

(406) ➤Situația reală generată de imposibilitatea asigurării resurselor de finanțare a activității unităților subordonate, ca urmare a neacordării subvențiilor de la bugetul de stat,

a pus într-o situație inedită și incomodă forurile de conducere ale ASAS care au fost nevoite, în multe situații, să își extindă preocupările, competențele și responsabilitățile dincolo de limitele științifice ale pregătirii, experienței și ale backgroundului personal, către identificarea și implementarea unor soluții/varianțe de „supraviețuire”, a unor surse de venituri proprii și a unor modalități de accesare indirectă a proiectelor de cercetare.

(407) ➤ Auditul consideră că încetarea activității Unității de management pentru programe și proiecte de cercetare-dezvoltare c-d (UMPP) din cadrul ASAS, prevăzută de Legea nr. 45/2009, chiar dacă a fost luată sub presiunea unei grave subfinanțări, nu a fost o opțiune a conducerii ASAS care să favorizeze activitatea și nici să consolideze și să dezvolte performanța cercetării agricole.

(408) Acest demers a lipsit ASAS de o structură internă, operativă, unitară și specializată pentru îndeplinirea unor atribuții legale pe care le avea față de unitățile subordonate, atribuții extinse care excedau pe cele referitoare la „*Planul sectorial de cercetare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală*” preluat de către MADR.

(409) ➤ Conducerea ASAS nu a reușit să găsească mijloacele necesare, financiare, materiale și umane pentru a implementa obiectivele / atribuțiile stabilite în ROF pentru activitatea (compartimentul) IT de la nivelul centralei ASAS - atribuții importante și punctuale, cu impact pentru bunul mers al activității ASAS, a unităților subordonate și a activității de cercetare agricolă.

(410) Optând pentru un „*contract de furnizare servicii administrare și mentenanță rețea calculatoare*” cu un operator economic specializat, conducerea ASAS a optat în fapt pentru „externalizarea” activității de IT, astfel încât studiile, analizele, strategiile și politicile de dezvoltare a sistemelor informatice, proiectele de informatizare, asigurarea interfeței tehnice între ASAS și unitățile subordonate, transferul informațiilor analitice și sintetice către/dinspre sistemele informatice ale instituțiilor subordonate ș.a., care erau printre atribuțiile activității / compartimentului IT, au rămas nerealizate.

(411) ➤ Reglementarea procedurală internă nu a fost percepută și abordată de către conducerea ASAS, de regulă, ca pe un mijloc esențial de organizare și funcționare performantă a activității, de aplicare și de uniformizare a celor mai bune practici interne sau externe, de diminuare a riscurilor și a vulnerabilităților, de consolidare a controlului intern și ierarhic și, nu în ultimul rând, de valorificare superioară a potențialului real, uman și material existent și de obținere a performanței în cercetarea agricolă.

(412) Ca urmare, procedurile interne elaborate, aprobate și implementate nu acoperă toate aspectele / atribuțiile semnificative ale activității ASAS și ale unităților subordonate și au conținut, exactitate și detalieri insuficient de adecvate pentru susținerea activității și pentru realizarea atribuțiilor și obiectivele stabilite.

(413) ➤ Sistemul de control intern managerial implementat este parțial conform, având în vedere că au fost identificate, în cadrul acțiunii de audit al performanței, o serie de vulnerabilități și disfuncționalități care au făcut să fie considerat și avut în vedere un nivel mediu de încredere în acest sistem.

(414)

CAP. III – RECOMANDĂRILE AUDITULUI - CENTRALIZARE

(415)

Din considerente privind facilitarea urmăririi centralizate a recomandărilor, acestea au fost grupate în acest capitol distinct, cu trimitere la fiecare capitol și subcapitol la care se referă recomandarea respectivă.

Nr	Recomandări
	Conducerea ASAS va analiza, în mod formalizat, aspectele prezentate în raportul de audit și va dispune măsurile adecvate pentru:

CAP. 2.1 - Aspecte organizaționale**CAP. 2.1.1 - Legislația de înființare și funcționare a ASAS (pentru pct. A-B)**

- 1) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate către MADR, MFP, Guvernul României, Parlamentul României, Academia Română ș.a. în vederea obținerii sprijinului instituțional efectiv și eficace pentru realizarea finanțării unităților de c-d din subordine prin subvenții de la bugetul de stat, așa cum prevede Legea nr. 45/2009, atât pentru desfășurarea în bune condiții a activității acestora, cât și pentru plata arieratelor către bugetele publice și către terți
- 2) *Recomandare* ♦Elaborarea de către ASAS a unui Plan de redresare a sectorului cercetării agricole, cu ținte și obiective precise, cu completări / armonizări legislative, cu necesar de resurse, termene, evaluări, responsabilități ș.a. pe care să-l susțină atât în fața factorilor de decizie cât și în fața opiniei publice ca o eventuală variantă alternativă la proiectul de lege inițiat de către Guvern în anul 2016 de reorganizare a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare.
- 3) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate către MADR, ADS, MFP, Guvernul României, Parlamentul României ș.a. în vederea obținerii sprijinului instituțional efectiv și eficace pentru aplicarea prevederilor art. 28 (7) și art. 55 (1) care prevedeau obligații ale ADS în legătură cu preluarea de la ASAS a unităților de c-d din anexa nr. 6 la lege, respectiv încheierea protocoalelor de predare-preluare a suprafețelor de teren cu unitățile de c-d nereorganizate ca instituții publice conform Legii nr.290/2002.
- 4) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate către MADR, MFP, Guvernul României, Parlamentul României ș.a. în vederea obținerii sprijinului instituțional efectiv și eficace pentru modificarea prevederilor Legii nr. 45/2009 astfel încât președintele ASAS să fie ordonator principal de credite (implicit ASAS să aibă inițiativă legislativă și un buget propriu aprobat direct de către Parlament) - în vederea afirmării practice și consolidării unei autonomii reale, așa cum prevede Legea nr. 45/2009.
- 5) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate către MADR, MFP, Guvernul României, Parlamentul României ș.a. pentru obținerea sprijinului instituțional efectiv și eficace pentru revizuirea OUG nr.96/2012 și a modului de implementare a acesteia, în vederea revenirii la ASAS a Institutelor Naționale de cercetări agricole trecute în coordonarea Ministerului Educației Naționale ca urmare a ordonanței respective - condiție a refacerii caracterului unitar al rețelei de cercetare agricolă.

CAP. 2.1.2 - Organizarea și desfășurarea activității (pentru pct. A-E)**A. Unitatea de management pentru programe și proiecte de c-d (UMPP)**

- 6) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, inclusiv pentru eventuale modificări legislative, în vederea reactivării UMPP și realizarea atribuțiilor stabilite acesteia în Statut și în ROF - prin organizarea ca structură internă minimală (dimensionată adecvat activității și finanțată ca și celelalte compartimente interne) și cu posibilitatea de extindere și finanțare suplimentară din cota parte din valoarea programelor gestionate (indiferent de tipul programului și de sursa de finanțare)

- 7) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a tuturor demersurilor necesare, adecvate și formalizate, inclusiv pentru eventuale modificări legislative, pentru a „*prelua și gestiona de la MADR Planul sectorial de cercetare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală, împreună cu fondurile aferente (...)*”.

B. Serviciul juridic, resurse-umane, salarizare

- 8) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, inclusiv pentru eventuale modificări legislative, în vederea unei eventuale separări a activității juridice de activitățile de „*resurse umane*” și „*salarizare*” și a eliminării restricțiilor de la art. 41 alin.1 din ROF în ceea ce privește acordarea avizului de către compartimentul juridic numai la cererea președintelui / conducerii ASAS

- 9) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, inclusiv pentru eventuale modificări legislative, în vederea elaborării, aprobării și aplicării unei Strategii / politici de personal formalizată pe termen scurt, mediu și lung, a asigurării numărului necesar de personal precum și pentru aplicarea unei salarizări corespunzătoare și a unor pârghii legale de cointerесare, motivare și recompensare a salariaților - inclusiv salarizarea cercetătorilor de la bugetul statului

- 10) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, în vederea elaborării și încheierii contractelor de management cu obiective, drepturi, obligații și indicatori de performanță generali și cu obiective, drepturi, obligații și indicatori de performanță specifici fiecărei unități subordonate, stabiliți în mod fezabil, în funcție de realitatea de fapt.

- 11) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, inclusiv pentru eventuale modificări legislative, pentru armonizarea prevederilor art. 41 (1); (2) din Legea nr. 45/2009 cu cadrul legal general aplicabil în vigoare, precum și elaborarea, aprobarea și aplicarea unor proceduri interne specifice pentru implementarea acestor prevederi, în vederea atragerii, cointerесării și menținerii specialiștilor în sistemul cercetării agricole

C. Filialele teritoriale

- 12) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, în vederea organizării și funcționării filialelor teritoriale, conform Legii nr. 45/2009, Statutului și a ROF ASAS în vigoare

- 13) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate, în vederea analizării oportunității organizării și funcționării filialelor teritoriale și, în caz negativ, propunerea și susținerea eliminării din lege a prevederilor referitoare la acestea

D. Compartimentul IT

- 14) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru organizarea și dezvoltarea activității IT și utilizarea ei în vederea consolidării și eficientizării rolului de coordonator pe care ASAS îl are stabilit prin lege, precum și pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri interne specifice activității / compartimentului IT, în vederea realizării obiectivelor și atribuțiilor stabilite.

E. Corpul de control al președintelui ASAS

- 15) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate în vederea organizării și funcționării eficiente a corpului de control al președintelui conform rolului și atribuțiilor stabilite în ROF, asigurarea resurselor umane, materiale și financiare adecvate și elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri interne specifice activității acestuia.

CAP. 2.2 - Cadrul procedural intern

CAP. 2.2.1 - Proceduri generale referitoare la activitatea ASAS

- 16) **Recomandare** ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate în vederea constituirii unui Grup de lucru care să aibă ca obiectiv identificarea principalelor procese operaționale și de sistem specifice fiecărei structuri

funcționale a ASAS - inclusiv a celor derivate din atribuțiile ASAS prevăzute în Legea nr. 45/2009, Statut și în ROF - și pentru care aceste structuri au rol de coordonator al proiectării / perfecționării proceselor respective și/sau rol de coordonator al execuției acestora

- 17) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru elaborarea procedurilor interne (cuprinzătoare, riguroase, detaliate, clare ș.a.) aferente tuturor proceselor operaționale și de sistem identificate și pentru care nu există proceduri, precum și pentru revizuirea, completarea și modificarea celor existente în vederea creșterii nivelului lor de aplicabilitate și de eficacitate

CAP. 2.2.2 - Proceduri interne referitoare la prevenirea și combaterea corupției (pentru pct. A-B)

- 18) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru aplicarea și implementarea prevederilor HG nr. 583/2016 „privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020 (...)”, precum și pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar și analitic, bazat atât pe legislația în vigoare cât și pe specificul și particularitățile activității desfășurate
- 19) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru revizuirea Statutului ASAS și inserarea incompatibilităților referitoare la conducerea executivă - similare cu cele stabilite pentru membrii Guvernului prin *Legea nr.90/2001 (art. 2)*, precum și pentru implementarea în totalitate a prevederilor *Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice (...)*, pentru toate categoriile de personal care intră sub incidența acesteia
- 20) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru elaborarea, aprobarea și implementarea unui Cod de conduită etică unic la nivelul ASAS și al unităților subordonate

CAP. 2.3 - Patrimoniul

- 21) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru elaborarea procedurilor interne aferente stabilirii / revizuirii necesarului suprafețelor de teren destinate cercetării agricole și caracterului indispensabil al acestora, precum și a celor aferente dării în arendă a suprafețelor de teren din proprietatea ASAS
- 22) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate în vederea susținerii punctului de vedere / avizului contrar unor viitoare proiecte de acte normative care vizează transmiterea unor suprafețe de teren - stabilite ca indispensabile conform procedurilor interne și legislației în vigoare - din administrarea unităților ASAS în administrarea altor entități și pentru alte scopuri decât cercetarea agricolă, fără solicitarea reglementării și aplicării reîntregirii acestor suprafețe

CAP. 2.4 - Evaluarea sistemului de control intern/managerial

- 23) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru continuarea implementării Codului controlului intern/managerial, conform OSGG nr. 400/2015, precum și pentru dezvoltarea și perfecționarea cadrului procedural intern existent
- 24) *Recomandare* ♦Efectuarea de către conducerea ASAS a demersurilor necesare, adecvate și formalizate pentru elaborarea, aprobarea și aplicarea unei metodologii interne cu privire la întocmirea și realizarea planurilor de audit, precum și a unor proceduri interne cu privire la valorificarea recomandărilor auditului intern